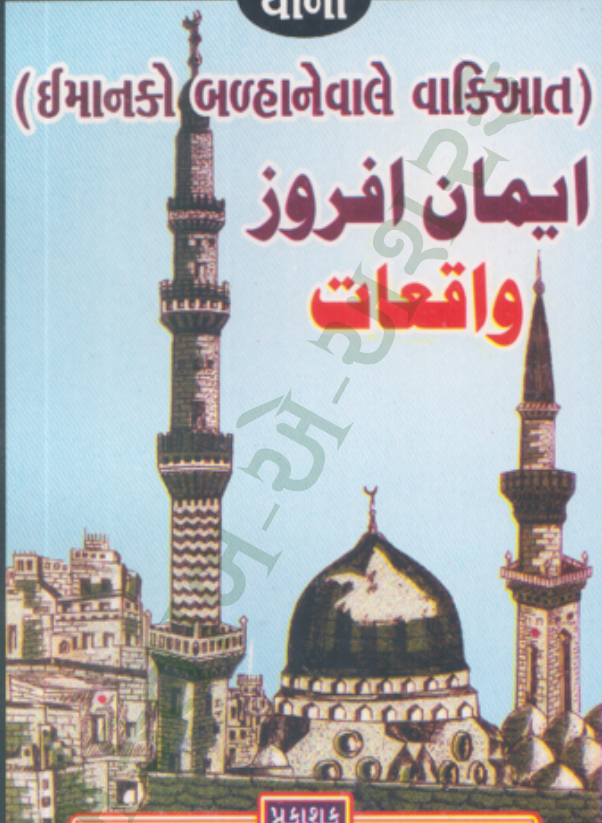


# ઈમાન અફરોઝ વાકિઆત

યાની

(ઈમાનકો બજાનેવાલે વાકિઆત)

## ایمان افروز واقعات



પ્રકાશક

### નુરાની ફુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

# ઈમાન અફરોઝ વાકિયાત

إِيْمَانُ افْرُوزُ  
وَاقِعَاتُ

❀ મુરત્તિબ ❀

હાફિઝ શમીમ અહમદ સા. (વેરાવલ)

❀ લિપ્યાંતર ❀

(મૌલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

સર્વ હક સ્વાધીન છે.

## અર્ઝ મુરત્તિબ

હમારે તબ્લીગી હલ્કોંમેં મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી (રહ.) કા નામ મોહતાજે તઆરૂફ નહીં, અલ્લાહને બડી મિઠાસ ઔર બયાનમેં અસર દિયા થા. બિલા શુબા લાખોં લોગોંને ઉનકી પુર અસર બાર્તેં સુનકર તૌબા કી ઔર દાઈ ઈલલ્લાહ બને.

કુરઆની વાકિઆત હોં યા હદીસે પાકસે મન્ફૂલ હાલાત હોં, બડે લતીફ પૈરાએમેં સુનનેવાલોંકો “મઝ” નિકાલ દેના ઉનકા ખાસ કામ થા. ઉનકે જદૂ અસર બયાનાતકો સુનનેવાલે લાખોં લોગ અબ ભી જમાઅતોંમેં ચલ રહે હૈં.

હર વાકિઆ મુસ્તનદ હૈ. અમલ, જહદે મુસલસલ, દઅવત તબ્લીગકા સબક લિયે હુએ હૈ.

યે વાકિઆત મૌલાનાકે “તબ્લીગી બયાનાત” સે લિયે ગયે હૈં. ગોયા હર દાઈકે લિયે બેહતર “તોશએ સફર” હૈ. તમામ મુબલ્લિગીનસે દરખ્વાસ્ત હૈ કે અપને બયાનાતમેં ઈન મુસ્તનદ વાકિઆતકો બયાન કરે. ઈન્શા અલ્લાહ કેહને ઔર સુનનેવાલે સબકો ફાઈદા હોગા.

આખિરમેં દરખ્વાસ્ત હૈ મુરત્તિબ, મુઆવિનીન ઔર નાશિરીનકો દુઆઓંમેં યાદ રખે.

જઝાકુમુલ્લાહુ ખૈરન

મુરત્તિબ

મુહમ્મદ અસલમ ઝાહિદ

## ફિહરિસ્ત

## મઝમૂન

## સફા

• અર્જે મુરત્તિબ . . . . .	૨
• અલ્લાહકી નારાઝગી મુસીબતકા સબબ હૈ . . . . .	૭
• ફૌરન પકડ નહીં . . . . .	૭
• હઝરત મૂસા (અલૈ.) ઔર ફિરઔનકી ગુફતગૂ . . . . .	૮
• હિદાયતકા સામાન . . . . .	૯
• અસાએ મૂસા ઔર જાદૂગરોંકા ઈમાન . . . . .	૯
• ફિરઔનકા ગુસ્સા . . . . .	૧૦
• કવી ઈમાન ઔર ફિકે આખિરત . . . . .	૧૦
• જાદૂગરોંકા ઈમાન ઔર ફિરઔનકો દઅવત . . . . .	૧૦
• ફિરઔનકી હટધરમી . . . . .	૧૧
• બુલાએ મૂસા અપને રબકી . . . . .	૧૨
• ફિરઔનકી ગલત સોચ . . . . .	૧૩
• જાદૂ વો જો સર ચળકર બોલે . . . . .	૧૩
• ફિરઔનકે દરબારમેં ઉસકે દરબારીકી તકરીર . . . . .	૧૪
• અલ્લાહ બડી તાક્તવાલે હૈ . . . . .	૧૫
• મકડી જાલા કબ તનતી હૈ . . . . .	૧૬
• હઝરત ઉમર (રદિ.) કા ખૌફે આખિરત . . . . .	૧૬
• ન માલૂમ કિસકે સાથ ક્યા હો . . . . .	૧૭

# મઝમૂન

સફા

- હુકમે ખુદા ઔર સુન્નતે નખવી (સ.મ.વ.) કે ફલ . . . ૧૭
- હઝરત ઉમર (રદિ.) કી બેચેની વ બેકસારી . . . ૧૮
- મેરે સરકો મુખાર માલૂદ હોને દો (હઝરત ઉમર રદિ.  
કા કૌલ) . . . ૧૮
- હઝરત ઉમર (રદિ.) બહોત રોમે . . . ૧૯
- ઈન્સાનકા અમલ ઉસકે મલેકા હાર . . . ૨૦
- હઝરત ઉમર (રદિ.) કા ફરમાન . . . ૨૧
- હઝરત ઊમાદ (રદિ.) કે કબૂલે ઈસ્લામકા વાકિયા . . ૨૨
- હઝરત ઈફરમા (રદિ.) કે કબૂલે ઈસ્લામકા વાકિયા . . ૨૩
- હઝરત ઉમર (રદિ.) કે સખ્ત મેહતિયાતકે  
વાકિયાત . . . ૨૬
- હઝરત અબુબક (રદિ.) કા વાકિયા . . . ૨૭
- મત્લીમ દીનકો મોદર્મે લેનેવાલેકે લિયે હલીમા  
સખાદિયા (રદિ.) કા સર્ફ . . . ૨૮
- ઉમ્મતકા સખસે મુફવિસ સખસ . . . ૩૧
- હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) બાદશાહોકે લિયે  
નમૂના હૈ . . . ૩૨
- મોમ્બૂદહ દોર કૌન્સા દોર હૈ . . . ૩૪
- બની ઈસરાઈલ પર ખુદાકી અમાનક મદદ . . . ૩૬
- બેરુને મુલ્કમે હમારી જમાઅતકા કિસ્સા . . . ૩૭

## મગમૂન

સફા

- હું નકે લિયે હમારી સ્વાગી . . . . . ૪૩
- અપના વાકિયા . . . . . ૪૫
- હાસ્ત મૂસા (મલે.) કે વાકિઆતસે સમક . . . . . ૪૭
- હૈ દિલ પૈદા કરો . . . . . ૪૮
- તુને લોગોકે ખોટા સિકે લિયે, મૈને તેરા અમલ કબૂલ  
કિયા . . . . . ૫૦
- ઈસાર વ હમદદીકી મલુખો ગરીબ મિસાલ . . . . . ૫૨
- ઈન્તિહાઈ મહેબૂબ અમલ . . . . . ૫૨
- હાસ્ત ઉમર (રદિ.) કા ગવનરકો કોશ મારના  
તંબીહ વ મોહતિરામકી આ'લા મિસાલ . . . . . ૫૪
- પિટાઈ નહીં કરની હૈ, મોકા આ જામે તો પિટાઈ  
બરદાસ્ત કરની હૈ . . . . . ૫૫
- હાસ્ત મોલાના ઈલાસ સાહબ (રહ.) કા અબ્લાક . . . . . ૫૬
- હર કોમકે મુઅફ્ફાઝ આદમીકા ઈકરામ કરો . . . . . ૫૬
- હાસ્ત અબૂ દરદા (રદિ.) કા વકીન . . . . . ૫૭
- બની ઈસારાઈલકો મલ્લાહકી મૈબી મદદને બચાવા . . . . . ૫૯
- મૈ કેહતા હૂં મલ્લાહકે દીનકા કયા હોગા . . . . . ૬૦
- મલ્લાહકે દીનકા પિટના મૈ ગવારા નહીં કર સકતા . . . . . ૬૩
- નબી (સ. અ. વ.) કી તાઈફવાલી તક્લીફ પર હમ  
હિન્દુસ્તાન વાલોકો ઈમાન મિલા . . . . . ૬૪

## મઝમૂન

સફા

- રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે તરીકાકી તાકત . . . . . ૬૬
- કુસૂરવાર હમ હૈં . . . . . ૬૮
- હઝરત ખાલિદ (રદિ.) કા બે મિસાલ યકીન . . . . . ૬૮
- રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કે કરીમાના અખ્લાક . . . . . ૬૯
- કહીં અલ્લાહ ગદોં પર મિલતા હૈ? . . . . . ૭૨
- હઝરત અહમદ યુન્હૂ (રહ.) કા વાકિઆ . . . . . ૭૩
- માહોલસાઝીકા નબવી તરીકા . . . . . ૭૪
- જિહાદ, બગૈર દઅવત કે નહીં . . . . . ૭૬
- સીખે બગૈર કામિયાબી નહીં . . . . . ૭૮
- ચાર મહીનેકે અંદર ક્યા સીખા? . . . . . ૮૦



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

## અલ્લાહકી નારાઝગી મુસીબતકા સબબ હૈ

એક તો હૈ અલ્લાહકી મરઝી ઓર એક હૈ અપની મરઝી. અલ્લાહકી મરઝી પર ચલનેમેં એક મુજાહિદા હૈ. વો યે કે અપની મરઝી છોડ દેની પડતી હૈ. ઓર અપની મરઝી પર ચલનેકે અંદર શુરુમેં એક સહૂલત હૈ. વો યે કે આદમી “જી ચાહી” પર ચલતા હૈ. લેકિન અલ્લાહકી મરઝીકે છૂટ જાને પર અલ્લાહ નારાઝ હોતા હૈ. ઓર અલ્લાહ પાકકા નારાઝ હોના બહોત બડી મુસીબત હૈ.

ઝમીન વ આસમાન પૈદા કરનેવાલે અલ્લાહ હૈ. ચાંદ સૂરજકો પૈદા કરનેવાલે અલ્લાહ હૈ, ઓર ઈસ ઈન્સાનકો અંધેરેકે અંદર ઓર તંગ જગહકે અંદર પૈદા કરનેવાલે જો અલ્લાહ હૈ, કાદિરે મુત્લક અલ્લાહ હૈ. જબ વો નારાઝ હો જાતે હૈ તો આદમી બહોત પરેશાન હો જાતા હૈ.

## ફૌરન પકડ નહીં

લેકિન ઈતની મહેરબાની તો અલ્લાહ તઆલા ફિર ભી કરતે હૈ કે જબ ઈન્સાન અલ્લાહકો નારાઝ કરનેવાલા કામ કરતા હૈ તો ઉસકી ફૌરન પકડ નહીં કરતે બલકે ઉસકે લિયે હિદાયતકા ઈન્તિજામ કરતે હૈ. ઉસકે સુધરનેકા ઈન્તિજામ કરતે હૈ. ફિર અગર વો હિદાયત પર નહીં આતા, સુધરતા નહીં ફિર ભી ઉસકી પકડ નહીં કરતે.



## હઝરત મૂસા (અલૈ.) ઔર ફિરઔનકી ગુફતગૂ

ફિરઔન હૈ, ખુદાઈકા દા'વા કિયા. લેકિન એક દમસે ઉસકી પકડ નહીં કી. હઝરત મૂસા (અલૈ.) કો સમજાને ભેજા. ઉસને મઝાક ઉડાયા, ફિર દૂસરી મરતબા સમજાયા ફિર ઉસને મઝાક ઉડાયા. ફિર તીસરી મરતબા સમજાયા તો વો ગુસ્સમૈં આ ગયા ઔર ઉસને કેહ દિયા :

“કાલ લઈનિતખઝત ઈલાહનૂ ગૈરી લઅજૂઅલન્ક મિનલ્ મસ્જૂનીન.” (પા. ૧૯)

અગર મેરે સિવા કોઈ દૂસરા ખુદા તુમને માના તો તુમકો જેલખાને ભેજ દૂંગા. ઉસકો તજ્જુબા થા. બહોતસોંકો ઉસને જેલખાને ભેજા થા.

હઝરત મૂસા (અલૈ.) ને કહા :

“કાલ અવલૌ જિઅતુક બિશૈઈમ્મુબીન.” (પા. ૧૯)

અગર મૈં કોઈ ખુલી ચીઝ તેરે પાસ લે આઉં તો ક્યા ફિર ભી મેરેકો તૂ જેલખાને ભેજેગા?

ઉસકે તો ઝહનમૈં ભી નહીં આયા કે હઝરત મૂસા (અલૈ.) ખુલી ચીઝ ક્યા લાએંગે?

તો ઉસને કહા :

“કાલ ફઅતિ બિહા ઈનૂ કુન્ત મિનસ્સાદિકીન.”

(પા. ૧૯)

ફિરઔનને કહા અગર તુમ સચ્ચે હો તો લાઓ.

## હિદાયતકા સામાન

અબ હઝરત મૂસા (અલૈ.) ને ડુંકો ઝમીન પર ડાલ દિયા તો વો બડા અઝદહા બન ગયા, ઓર અપને હાથ મુબારકકો બગલસે નિકાલા તો વો બહોત ચમકદાર બન ગયા.

યે ઉસકે લિયે હિદાયતકા સામાન ઓર ઈન્તિઝામ થા. ઉસકો ચાહિયે થા કે ઉસ મોઅઝિઝેકો દેખકર હઝરત મૂસા (અલૈ.) કી બાતકો માન લેતા કે યે અલ્લાહકે ભેજે હુએ હૈં.

લેકિન નહીં માના. ફિર મૂસા (અલૈ.) ને અઝદહા પકડા વો ડુંડા બન ગયા.

ઉસ વકત તો ફિરઔન થોડા સહમ ગયા. ડર ગયા, ઘભરા ગયા. લેકિન ફિર ઉસને મીટિંગ જમાઈ. જિતને મેમ્બર્સ યે સબકો જમા કિયા. ફિરઔન ઓર સારેકે સારે દરબારિયોંને મિલકર સોચા કે યે તો જાદૂગર હૈં ઉસકે લિયે જાદૂગર જમા કરો. જાદૂગર જમા હો ગયે, દેખનેકે લિયે બડા મજમા ઈખકા હો ગયા. જાદૂગરોંને અપના જાદૂ ડાલા. ઉનહોંને રસ્સિયાં ડાલી. ઓર ચારોં તરફ સાંપ બિચ્છૂ દોડને લગે.

## અસાએ મૂસા ઓર જાદૂગરોંકા ઈમાન

અબ મૂસા (અલૈ.) ને અપના ડુંડા ડાલા વો અઝદહા બન ગયા જો સારે સાંપોંકો નિગલ ગયા. યે દેખકર જાદૂગરોંને સમજા લિયા કે યે શખ્સ જાદૂગર નહીં હૈં. બલકે યે અલ્લાહકે નબી હૈં. ફોરન સબ સિજદેમૈં ગિર ગયે ઓર સબને કહા :

કાલૂ આમન્ના બિરબ્બિલ આલમીન. રબ્બિ મૂસા વ હાફ્ઝ.  
(પારા નં. ૯)

તર્જુમા : વો બોલે કે હમ ઈમાન લાએ પરવરદિગારે આલમ  
પર જો રબ હૈ મૂસા ઓર હાફ્ઝના.

### ફિરઔનકા ગુસ્સા

ફિરઔનકો યે દેખકર બડા ગુસ્સા આયા. ઉસને કહા,  
મૈંને તુમહેં ઈન્આમ દેનેકે લિયે કહા, અપના મુકર્રબ બનાનેકો  
કહા, તુમ મેરે આદમી હોકર ઉનકે બન ગયે. ફિર બહોત નારાઝ  
હોકર કહા,

“લઉસલ્લિબન્નકુમ અજમઈન.” (પારા નં. ૯)

તર્જુમા : મૈં તુમ સબકો સૂલી પર ચળહા દૂંગા. તુમહેં ઈન્આમ  
તો ક્યા સૂલી પર ચળહના પડેગા.

### કવી ઈમાન ઓર ફિકે આબિરત

લેકિન ઉનકા ઈમાન ઈતના મઝબૂત હો ચુકા થા ઓર ઉનહેં  
આબિરતકી ઈતની ફિક હો ચુકી થી કે ઉનહોંને કહા, ચાહે યે હમેં  
સૂલી પર ચળહા દે લેકિન હમારી આબિરત ન બિગડે. ક્યૂંકે  
આબિરતકા મઆમલા હમેશાકા હૈ.

### જાદૂગરોંકા ઈમાન ઓર ફિરઔનકો દઅવત

મેરે મોહતરહમ દોસ્તો ઓર બુઝુર્ગોં! મૈંને અર્ઝ કિયા થા કે  
જો જાદૂગર થે ઉન જાદૂગરોંને તય કર દિયા કે હમ અબ ઈમાન તો

છોડે એ નહીં ચાહે એ હમકો સૂલી પર લટકા દે ઓર ઉનહોંને ફિરઔનસે ભી કેહ દિયા.

“ફકઝિ મા અન્ત કાઝિન”

(પા. ૧૬, સૂ. તા-હા, આ. ૭૨)

તર્જુમા : તેરા જો જી ચાહે કર દે હમ તો ઈમાન લા ચુકે.

બલ્કે ઉન જાદૂગરોંને ફિરઔનકો ભી દઅવત દેની શુરૂ કર દી. વહીં પર ફિરઔનકો ભી દઅવત દી. ઓર ઉસકા અસર એ હુવા કે ચારોં તરફ જો સારા મજમા જમા હુવા થા ઉસકે અંદરસે બહોત બડે મજમાને વહીં પર કલિમહ પઞ્હ લિયા. અબ ચારોં તરફ ઈમાનવાલે બન ગયે.

### ફિરઔનકી હટ ધરમી

એ સારા ઈન્તિઝામ થા ફિરઔનકી હિદાયતકા. વો બિગડા હુવા ઓર ભટકા હુવા થા. લેકિન એક દમસે અલ્લાહને ઉસકી પકડ નહીં કી.

ઈન્સાન અગર અલ્લાહકો નારાઝ કરનેવાલે કામ કરે તો અલ્લાહ પાક ઉસે એક દમસે નહીં પકડતે બલ્કે અલ્લાહ પાક ઉસકે સુધરનેકા ઈન્તિઝામ કરતે હૈં. ફિરઔનકે સુધરનેકા અલ્લાહ પાકને ઈતના બડા ઈન્તિઝામ કિયા. યહાં તકકે ઉસકી બીવી જો થી વો ભી ઈમાનવાલી બન ગઈ. હઝરત આસિયા (રદિ.) ભી ઈમાનવાલી બન ગઈ. લેકિન એ સારા ઈન્તિઝામ હો જાનેકે બાવજૂદ ફિરઔન જો થા વો ઈમાન પર નહીં આયા.

કભી ઈન્સાન જબ હટ ધરમી પર ઉતરતા હૈ તો ચાહે કિતના

હી ઉસાકી સમજામે બાત આ જામે મગર વો અપની હટ ધરમીકો નહીં છોકતા. ઓર ફિર ઉસકે ઉપર મેંસી ઝોરકી માર પડતી હે કે હોશ ખડે હો જાતે હે. કયુંકે લાતકા ભૂત બાતસે નહીં માના કરતા. જખ તક કે ઉસકે ઉપર અચ્છી તરહસે લાત ન પડે. યે લાતકા ભૂત યા ઉસને બાતસે નહીં માના.

### બુલામે મૂસા અપને રબકો

ખેર! યે મજલિસ ખતમ હો ગઈ. ફિર ફિરમોનકી બદ કલામી ઉસને અપના દરબાર જોડા. બજામે હિદાયત પર આનેકે અપના દરબાર જોડા ઓર દરબાર જોડકર યે કેહને લગા કે મેરેકો છોક ઘો તાકે મેં મૂસાકો કતલ કર દૂં. ફિર મૂસા અપને અલ્લાહસે દુઆ માંગતે ફિરે. ફિર દેખે કે કયા હોતા હે?

યે સારે દુઆસે ડરાતે હે. જરા દેખે તો સહી કે ઉનકી દુઆઓસે કયા હોતા હે?

વકાલ ફિરમોનુ જરૂરી મકનુલ મૂસા વલ્લદઉ રબ્બુ  
(ખાસા ૨૪, સૂ. મુઅમિન, આ. ૨૬)

તર્જુમા : છોક ઘો! મેં મૂસાકો કતલ કર દૂં. અબ માંગે યે દુઆ, દેખે કયા હોતા હે?

ઉસકે જાહનમે યે યા કે દુઆસે કુછ હોતા નહીં. યે ખ્વાહ મ ખ્વાહકી બારો હે.

ઈતના બડા જુર્મ ઉસને કિયા કે એક નબીકે કતલકી તરતીબ બના રહ્યા હે, લોકિન ઉસકે બાવજાદ અલ્લાહને ઉસકો નહીં પકડા. મેં યે બારબાર ઈસ લિયે કેહ રહ્યા હું કે અગર ગલતિયોકે

બાવજૂદ કોઈ મુસીબત ન આવે તો ઉસસે વે ન સમજા લેના કે મુસીબત નહીં આમેગી. મુસીબત આની હૈં ઓર અલ્લાહકી પકડ હોની હૈં. લેકિન વે અલ્લાહ પાકકી મહેરબાની હૈં કે અલ્લાહ પાક હિદાયતકા સામાન કરતે હૈં ઓર હિદાયતકા ઈન્તિઝામ કરતે હૈં. તાકે મેરા વે બંદા હિદાયત પર આ જાવે ઓર મરનેકે બાદવાલી જો બડી પરેશાનિયાં હૈં ઉન પરેશાનિયાંસે વે બચ જામે. વે અલ્લાહ પાકકી બહોત બડી ઈન્સાત હૈં.

તો મેં વે મર્જ કર રહા થા કે ફિરમોન જો થા ઉસને ઈતની નામુનાસિબ હરકતે કી ઓર અલ્લાહકો નારાજ કિયા લેકિન અલ્લાહને ઉસકી પકડ નહીં કી. થહાં તાકકે ઉસને નખીકે કતલકા ઈરાદા કિયા કે મેરેકો છોડે મૂસાકો કતલ કરું ઓર વે દુઆ માંગે. ઉસકી દુઆસે હોતા ક્યા હૈં?

### ફિરમોનકી ગલત સોચ

તો મેરે મોહતરમ દોસ્તો! વો ફિરમોન જો થા ઉસને સોચ્યા કે માંગે વે દુઆ. દેખું ઉનકી દુઆસે હોતા ક્યા હૈં?

જો બિગડે હુમે લોગ હોતે હૈં વો ચેહી સોચતે હૈં કે ઈતની ઈતની દુઆમે ઉનકી હો રહી હૈં ઓર ચલ રહી હૈં લેકિન ઉનકે કામ તો બન નહીં રહે. ઈસ સિલસિલેમે મેંને આપસે મર્જ કિયા કે વે પાંચ તરતીબે હૈં.

### જાદૂ વો જો સર ચબ્હકર બોલે

તો ફિરમોનને જબ કલા : "વકાલ ફિરમોનુ ઝરૂની અકતુલ

મૂસા વલ્યદઉ રબ્બહૂ.”

(પા. ૨૪)

તર્જુમા : કે મુઝે છોડ દો મૈં મૂસાકો કતલ કર દૂં ઔર યે બુલાએ અપને રબકો.

યે ઈતના બડા જુર્મ થા કે અલ્લાહ તઆલા ફૌરન પકડ કરતે. લેકિન અલ્લાહ પાકને ઈતને બડે જુર્મ પર ફૌરન નહીં પકડા બલ્કે ઉસકી હિદાયતકા સામાન કર દિયા. વો યે કે દરબારકે અંદરસે દરબારી ખડા હો ગયા ઔર દરબારીને ખડે હોકર ફિરઔનકે ભરે દરબારમેં દઅવત દેની શુરૂ કર દી. વો દરબારી ઈમાન લા ચુકા થા. લેકિન મસ્લિહતકે તૌર પર અપને ઈમાનકો છુપા રખ્યા થા. લેકિન જબ ઉસને દેખા કે મૂસા (અલૈ.) કે કતલકે બારેમેં કેહ રહા હૈ તો ફૌરન ખડા હો ગયા.

### ફિરઔનકે દરબારમેં ઉસકે દરબારીકી તકરીર

વકાલ રજુલુમ મુઅમિનુમ મિન્ આલિ ફિરઔન યકતુમુ ઈમાનહૂ અતકતુલૂન રજુલન અંય્યકૂલ રબ્બિયલ્લાહુ વકદ જાઅકુમ બિલ બયિનાતિ મિર્બબિકુમ. (પા. ૨૪, સૂ. મુઅમિન ૨૮)

તર્જુમા : એસી શખ્સિયતકો તુમ કતલ કરનેકા ઈરાદા કર રહે હો જો યે કેહતી હૈ કે મેરા રબ અલ્લાહ હૈ ઔર વો અલ્લાહકી તરફસે દલાઈલ લેકર આયા હૈ.

ખૂબ ઝોરકી તકરીર કી ઔર પિછલે વાકિઆત ભી સુનાએ. આગે કિયામતકા દિન આનેવાલા હૈ વો ભી સુનાયા. યૂસુફ (અલૈ.) કા ઝમાના ભી સુનાયા. દુનિયાકા બે-હૈસિયત હોના ભી સુનાયા. આખિરત કેસી અઝીમુશ્શાન હૈ યે ભી સુનાયા. યે સારી બાર્તે અચ્છી તરહસે જમકર સુનાઈ.

ફિરઔન ભી બૈઠા હુવા થા. હામાન ભી બૈઠા હુવા ઔર ઉસકે સારે દરબારી મેમ્બર ઓફ પાર્લામેન્ટ (Member of parlement) સારેકે સારે બૈઠે હુએ હૈં ઔર સબ સુન રહે હૈં, ફિરઔન ભી સુન રહા હૈ.

ઔર ઉસને કહા :

“ફસતઝ્કુરુન મા અફૂલુ લકુમ, વ ઉફવ્વિઝુ અમ્રી ઈલ્લાહિ, ઈન્નલ્લાહ બસીરુમ બિલ ઈબાદ.” (પારા ૨૪)

તર્જુમા : યાદ કરો મૈં જો બાત કેહતા હૂં. જિસ તરહ ખુદા બહોતસી કૌમોંકો તબાહ કર ચુકા હૈ ઈસી તરહ ખુદા તેરેકો ભી તબાહ વ બરબાદ કરેગા ઔર આઈન્દા તેરેકો જહન્નમમેં જાના પડેગા. જો કુછ મૈં કેહતા હૂં તેરેકો યાદ આએગા ઔર મૈં મઆમલા અલ્લાહકે હવાલે કરતા હૂં ઔર અલ્લાહ અપને બંદોંકો દેખતા હૈ.

ઉસને ખડે હોકર અલ્લાહકી તાકતકો ખૂબ બયાન કિયા. ઝબરદસ્ત તરીકા પર બયાન કિયા. ઔર હમ લોગોંકો ભી અલ્લાહકી કુદરત ઔર ઉસકી તાકતકો જા જાકર દુનિયા ભરમેં બયાન કરના હૈ.

### અલ્લાહ બડી તાકતવાલે હૈં

અલ્લાહ જો હૈં વો બડી તાકતવાલે હૈં. બડી કુદરતવાલે હૈં. અલ્લાહકી કુદરતકે મુકાબલેમેં સારી દુનિયાકી તાકતેં જો હૈં યે મકડીકે જાલે હૈં. ઉનકી કોઈ હૈસિયત નહીં. જૈસે મકડીકે જાલેકી કોઈ હૈસિયત નહીં રેહતી. ઈસી તરહ ઉન સારી તાકતોંકી કોઈ હૈસિયત નહીં.



ફિરઓન, હામાન ઓર કાઝનકી તાક્ત મકડીકે જાલેકી તરહ તબાહ વ બરબાદ હો ગઈ. ઈસી તરહ કૌમે આદ ઓર કૌમે સમૂદકી તાક્ત મકડીકે જાલેકી તરહ તબાહ વ બરબાદ હો ગઈ ઓર આઈન્દા ચલકર દજજાલ ઓર યાજૂજ માજૂજકી તાક્ત મકડીકે જાલેકી તરહ તબાહ વ બરબાદ હો જાએગી.

### મકડી જાલા કબ તનતી હૈ?

લેકિન મકડી જાલા કબ તનતી હૈ? જબ ઘર વૈરાન હો ચુક હો. મકડી આબાદ ઘરમે જાલા નહીં તનતી. ઈસી તરહ આજ જિતને મકડે ઓર મકડિયાં જાલા તન રહે હૈં યે ઉસ વક્ત જાલા તનતે હૈં જબ દુનિયા દઅવતે દીનસે વૈરાન હો જાએ. તાલીમકે હલ્કોસે વૈરાન હો જાએ. અલ્લાહકે ઝિક્રસે વૈરાન હો જાએ ઓર અખ્લાકે કરીમાનાસે વૈરાન હો જાએ.

### હઝરત ઉમર (રહિ.) કા ખૌફે આબિરત

ઈસી બિના પર હઝરત ઉમર (રહિ.) કો જબ ખંજર મારા ગયા તો હઝરત ઉમર (રહિ.) વહીં ગિર ગયે, ખૂનકે ફવ્વારે છૂટે. હઝરત ઉમર (રહિ.) બહોત પરેશાન હુએ ઉનકો લાકર લિટાયા ગયા. વો યૂં કેહ રહે થે કે થોડી દેરમે દુનિયા ગાઈબ હો જાએગી ઓર આબિરત મેરે સામને આ જાએગી. પતા નહીં મેરે સાથ કયા મઆમલા હોગા?

અય અલ્લાહ! અગર તૂ મેરી નેકિયોંકા કોઈ સવાબ ન દે, સિફ મેરી ગુનાહોં પર પકડ ન કર, ઓર મેરી નેકિયોં ઓર બુરાઈયોંકો

બરાબર કર દે તો મੈં ઉસકે લિયે તૈયાર હૂં.

ઈસ લિયે કે બુરાઈયોંકી પકડ પર જબ અલ્લાહ આએગા તો અલ્લાહકી પકડ બહોત બડી હૈ.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! કુછ તો સોચો કે આખિરતમેં હમારે સાથ ક્યા હોગા?

### ન માલૂમ કિસકે સાથ ક્યા હો?

મૌતકે બાદ જબ કબરમેં રખ્યા જાએગા તો કુછ પતા નહીં કે કિસકે સાથ ક્યા મઆમલા હોગા? અગર હમ લોગોંમેં દુનિયાકે અંદર ઉસકી ફિક આ ગઈ ઔર કદમ કદમ પર અષની મરનેકે બાદવાલી જિંદગીકો સામને રખતે રહે તો અલ્લાહકી ઝાતસે યે ઉમ્મીદ હૈ કે દુનિયાકી જિંદગીમેં અલ્લાહકે હુકમોંકો પૂરા કરનેવાલે બનેંગે.

### હુકમે ખુદા ઔર સુન્નતે નબવી (સ.અ.વ.) કે ફલ

યે તો હોગા નહીં કે ઘર છોડ દેં, હમ કારોબાર છોડ દેં. જૈસે હઝરતજીને નિકાહકે બયાનમેં જો ચીઝેં ઈરશાદ ફરમાઈ કે બીવીકે મુંહમેં અલ્લાહકે હુકમકે મુતાબિક લુકમા ભી ડાલેગા તો ઉસ પર ભી સવાબ મિલેગા.

તો દુનિયાકે જો કામ હમ કરેંગે અગર વો અલ્લાહકે હુકમકે મુતાબિક ઔર નબી (સ.અ.વ.) કે તરીકેકે મુતાબિક કરેંગે તો અલ્લાહ પાક હમારી દુનિયાકી ઝરૂરતેં ભી પૂરી કરેંગે ઔર ઉસ પર સવાબ ભી મરહમત ફરમાએંગે.

## હઝરત ઉમર (રદિ.) કી બેચેની વ બેકરારી

તો હઝરત ઉમર (રદિ.) બેચેન થે. બડે બેકરાર થે, રો રહે થે. હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ને અર્જ કિયા :

“અમીરુલ મુઅમિનીન! આપ ઈતને બેચેન વ બેકરાર ક્યૂં હૈં?”

રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) આપસે ખૂશ હોકર ઈસ દુનિયાસે તશરીફ લે ગયે. હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) આપસે ખૂશ હોકર તશરીફ લે ગયે ઔર આપકે હાથોં પૂરે આલમમેં કિતના દીન ફૈલા ઔર કહાં કહાં કિતના ફૈલતા જ રહા હૈ. તો આપ ઈતને પરેશાન ક્યૂં હૈં?”

તો ઉસ પર હઝરત ઉમર (રદિ.) ને યૂં કહા :

“અય રસૂલે કરીમકે ચચાઝાદ ભાઈ! ક્યા યે બાત તુમ કિયામતકે દિન અલ્લાહકે સામને ભી કહોગે. ઈસ લિયે કે કિયામતકા દિન બડા ભારી દિન હૈ ઔર હર ઈન્સાનકા કિયા કરાયા સામને આ જાએગા ઔર ન માલૂમ આખરી ફૈસલા અલ્લાહકા ક્યા હો?”

તો હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ને યૂં કહા કે  
“કિયામતકે દિન મૈં અલ્લાહકે સામને યે બાત કહૂંગા.”

**મેરે સરકો ગુબાર આલૂદ હોને દો  
(હઝરત ઉમર રદિ. કા કૌલ)**

હઝરત ઉમર (રદિ.) કા સર મુબારક અપને બેટેકી રાન

પર થા. કહ્યા કે બેટા અપની રાનસે મેરે સરકો ઝમીન પર ડાલ દો  
 ઓર ગુબાર આલૂદ હોને દો, મેરા સર કિસીકે રાન પર રેહનેકે  
 કાબિલ નહીં.

### હઝરત ઉમર (રદિ.) બહોત રોએ

હઝરત ઉમર (રદિ.) કી સપ્તીકી નકલ હર આદમી ન ઉતારે  
 કે હઝરત ઉમર (રદિ.) કે અંદર સપ્તીકે સાથ તકવા ભી થા.

તાજિરોંકા એક કાફલા મદીના મુનવ્વરહમેં આયા. હઝરત  
 ઉમર (રદિ.) કો ફિકર હુઈ કે કહીં ચોરી ન હો જાએ. તો હઝરત  
 ઉમર (રદિ.) ખૂદ પેહરેદાર બન ગયે ઓર હઝરત અબ્દુરહમાન  
 ઈબ્ને ઓફ (રદિ.) કો સાથ લે ગયે ઓર તહજજુદકી નમાઝ ભી  
 દોનોં હઝરાતને વહીં પળી.

કાફલેસે બારબાર એક બચ્ચેકે રોનેકી આવાઝ આતી થી.  
 હઝરત ઉમર (રદિ.) જાકર ઉસકી માં સે ફરમાતે થે કે બચ્ચેકો  
 કયૂં રૂલાતી હૈ? આબિર રાતમેં ફિર ઉસ બચ્ચેકે રોનેકી આવાઝ  
 આઈ તો હઝરત ઉમર (રદિ.) ને જાકર ફરમાયા કે તૂ અચ્છી માં  
 નહીં હૈ. તેરે લડકેકો રાતભર કરાર નહીં આયા. વો ઓરત બોલી  
 અય ખુદાકે બંદે તૂને મુઝે પરેશાન કર દિયા. બાત યે હૈ કે મેં  
 ઈસકા દૂધ છુડાના ચાહતી હૂં. મગર વો અભી છોડતા નહીં. ઈસ  
 લિયે બેકસાર રેહતા હૈ. આપને કહ્યા કે ઉસકા દૂધ ઈતની જલ્દી  
 કયૂં છુડાતી હૈ? ઓરતને કહ્યા ઉમર ઈબ્ને ખતાબ (રદિ.) વઝીફા  
 ઉસી બચ્ચેકા મુકર્રર કરતે હૈ જો દૂધ છોડ ચુકા હોતા હૈ. તો મેં  
 ઈસ બચ્ચેકા દૂધ છુડ રહી હૂં તાકે ઈસકા ભી વઝીફા મુઝકો મિલને  
 લગે ઓર હમારા ખર્ચ પૂરા હો.

જબ ये બાત હઝરત ઉમર (રદિ.) કો માલૂમ હુઈ તો હઝરત ઉમર (રદિ.) બહોત રોએ ઔર યૂં કહા કે ઉમર! ન માલૂમ તેરી હુકૂમતકે અંદર કિતને બચ્ચોંકો ઉનકી માંએ રૂલા રહી હોંગી ઔર કિયામતકે દિન અલ્લાહકે સામને જબ તેરી પેશી હોંગી તો ઉન બચ્ચોંકે રોનેકા તૂ ક્યા જવાબ દેગા.

હઝરત ઉમર (રદિ.) કે સામને પૂરા કિયામતકા મંઝર થા, વો બહોત રોએ.

### ઈન્સાનકા અમલ ઉસકે ગલેકા હાર

હઝરત ઉમર (રદિ.) કે સામને ये સારી આયતે થી:

વકુલ્લ ઈન્સાનિન્ અલ્ઝન્નાહુ તાઈરહૂ ફી ઉનુકિહી વનુખ્રિજુ લહૂ યોમલ્ કિયામતિ કિતાબંચલ્કાહુ મન્શૂરા.

(પારા ૧૫)

તર્જુમા : અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે હર ઈન્સાનકો ભલા યા બુરા અમલ વો ઉસકે ગલેકા હાર હૈ ઔર કિયામતકે દિન રજીસ્ટર ખુલા હુવા હર આદમીકે સામને આવેગા ઔર ભલા વ બુરા ઉસકે અંદર લિખ્ખા હોગા.

આગે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં :

“ઈકરઅ કિતાબક, કફા બિનફસિકલ્ યોમ અલૈક હસીબા.”

(પારા ૧૫)

તર્જુમા : તેરા રજીસ્ટર તૂ ખૂદ પળલ લે ઔર તેરા હિસાબ તૂ ખૂદ કર લે.

તેરે રજીસ્ટરમેં દફઆતે જુર્મ ક્યા હૈં વો તૂ દેખ લે. ઔર કિસ જુર્મકી ક્યા સજા હૈ વો કુરઆનમેં દેખ લે. જો અર્શે ઈલાહીકે

પાસ લટકા હુવા હૈં ઔર અપના હિસાબ તૂ ખૂદ કર લે.

આદમી હૈરાન હો જાએગા કે કી હુઈ હર છોટી બડી ચીઝ વહાં સામને આ જાએગી ઔર આદમી કહેગા :

“માલિ હાઝલ્ કિતાબિ લાયુગાદિરુ સગીરતંવ્ વલા કબીરતન ઈલ્લા અહ્સાહા, વવજદ્દુ મા અમિલૂ હાઝિરા. વલા યઝલિમુ રબ્બુક અહદા.” (પારા ૧૫, સૂ. કહફ : ૪૮)

ક્યા હો ગયા ઈસ રજીસ્ટરકો કે છોટી બડી કોઈ ચીઝ નહીં છોડી ઔર જો કુછ કિયા વો સારા સામને આ ગયા ઔર અલ્લાહ પાક કિસીકે ઉપર સુલ્મ નહીં કરતા.

યે સારી આયતેં હઝરત ઉમર (રદિ.) કે સામને થીં. વો હિયકિયાં માર મારકર રોએ. ફજરકી નમાઝ પળહાઈ ઉસમેં બી હિયકિયાં બંધી હુઈ થીં.

### હઝરત ઉમર (રદિ.) કા ફરમાન

જબ આપ (રદિ.) નમાઝ પળહ ચુકે તો અપને કામ કરનેવાલોંકો જમા કરકે યૂં કહા કે ન માલૂમ કિતને બચ્ચે રો રહે હોંગે. બચ્ચોંકા વઝીફા પૈદા હોતે હી મુકરર કર દિયા જાએ ઔર હર જગહ ઈસ તરહકે ખુતૂત લિખ દિયે જાએ તાકે કોઈ માં અપને બચ્ચેકો રૂલાએ નહીં.

તો હઝરતકી સખ્તીકી નકલ તો લોગ ઉતારતે હૈં લેકિન ઉનકે તકવાકી નકલ નહીં ઉતારતે.

ઈસ લિયે મેરે દોસ્તો ઔર બુસુર્ગો! ઈસ તકવાકો હમેં અપને અંદર પૈદા કરના હૈં. ઔર જૈસે વો અલ્લાહકે રાસ્તેમેં જાનેવાલા, ઉસકી બીવી ઔર બચ્ચે સબને કુરબાનિયાં દી ઔર

ઉનકી કુરબાનીકે ઉપર પૂરા ઈલાકા કામકે ઉપર ખડા હો ગયા. હમ ઓર આપ ભી ચારો તરફ ઓર પૂરે આલમમે ફેલા જાએ ઓર હર તરફ કામ કરે.

## હઝરત જિમાદ (રદિ.) કે કબૂલે ઈસ્લામકા વાકિયા

એક બહોત બડે શાઈર, બહોત બડે મુકર્રર હઝરત જિમાદ (રદિ.) મક્કા તશરીફ લાએ. બેઈમાનોને ઉનકે કાન ભર દિયે કે દેખો હમારે યહાં યે કિસ્સા હુવા હૈ. ઉનકી (હુમૂરે પાક (સ.અ.વ.) કી) બાત તુમ મત માનના. ઓર દેખો! સુનના ભી નહીં. ઈસ લિયે કે જો ઉનકી બાત સુનતા હૈ વો અસાર લે લેતા હૈ.

બહોત બડા શાઈર હૈ ઓર ખતીબ હૈ. લેકિન ઉસને અપને કાનમે ઉન્ગલી ડાલ દી તાકે આપ (સ.અ.વ.) કી કોઈ બાત મેરે કાનમે ન પડે. લોગોને આપ (સ.અ.વ.) કી તરફ ઈસારા કરકે દિખાયા કે દેખો! વોહી શખ્સ હૈ. ઉસસે બચતે રેહના. કુછ દેર તો બચતે રહે. ફિર ખયાલ આયા કે મેં કોઈ બેવકૂફ આદમી હું, મેં તો ખૂદ મજબાકો હિલા દેનેવાલા હું. મજબાકે ઝહનકો ફેર દેનેવાલા. મુઝે કોન ફેરેગા? યે ખયાલ આયા ઓર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કે પીછે પીછે ઘર ગયે ઓર ઘર જાકર કહા કે આપ કયા બાત કરતે હૈ?

રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઉનકે સામને દઅવત પેશા કી. બહોત મુતાસ્સિર હુએ ઓર વહી કલિમા પઞ્હ લિયા. કલિમા

પળહકર વાપસ જાને લગે તો લોગોંને ચેહરા દેખતે હી પેહયાન લિયા કે ચે ભી ફિર ગયે. ફિર વો અપની કૌમકે અંદર ગયે. અલ્લાહ પાકને ઉનસે કિતના ઝબરદસ્ત કામ લિયા. ચે સબ કુછ હમેં તારીખકી ઔર સીરતકી કિતાબોંસે માલૂમ હૈ.

### હઝરત ઈકરમા (રદિ.) કે કબૂલે ઈસ્લામકા વાકિઆ

જબ મક્કા મુકર્રમા ફતહ હો ગયા તો અબૂ જહલકા બેટા ઈકરમા (રદિ.) નિકલકર ભાગ ગયા. ઉનકી બીવી મુસલમાન હો ચુકી થી. ઈકરમાને સોચા મક્કામેં રેહના હી નહીં હૈ. કિસી દૂસરી જગહ ચલે ગયે. બીવીને રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) સે અર્જ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ! મેરે મિયાંકો અમન દે દીજિયે. જબ અમન મિલેગા ઔર અચ્છે માહોલકો દેખેગા તો ક્યા અજબ કે અલ્લાહ ઉસે જન્નતવાલા રાસ્તા દિખા દેં. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને ઉસે અમન દે દિયા. અબ બીવી તલાશમેં ગઈ. ઈકરમા બાહિર નિકલ ગયે ઔર નિકલનેકે બાદ એક કશ્તીમેં સવાર હો ગયે, કશ્તી ચલ પડી. અબ ખુદાકા ગૈબી નિજામ દેખો.

કશ્તી ભંવરમેં ફંસ ગઈ. ડૂબનેકે કરીબ હો ગયે. કશ્તીકા જો ચલાનેવાલા થા ઉસને કહા કે કશ્તીકે બચનેકી કોઈ ઉમ્મીદ નહીં સિવાએ ઉસકે કે એક ખુદાકો માનો વોહી બચા સકતા હૈ.  
“લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ.”

ઈકરમા કેહને લગે કે ઈસી કલિમાસે તો ભાગકર હમ



આએ ઔર યે કલિમા હમારે પાસ યહાં પર ભી આ ગયા. ઈતનેમેં સામને બીવી દિખાઈ દી. ઈકરમા તઅજજુબમેં પડ ગયે. બીવીને ઈશારા કિયા તો ઈકરમાને અપને ગલે પર હાથ ફેરકર કહા કે મુઝે માર ડાલેંગે ક્યૂંકે મૈં ઝિંદગી ભર ઉનસે લડતા રહા. મુઝસે પૂરા બદલા ઉતારેંગે. મેરા ગલા કાટેંગે. બીવીને કહા કે ઉનહોંને અમન દે દિયા હૈ. તબ ઈકરમા સાથ ચલે. રાસ્તેમેં બીવીસે મુહબ્બત કરના ચાહા. બીવીને કહા મૈં મુહબ્બત નહીં કરને દૂંગી. ઈસ લિયે કે મૈં કલિમાવાલી હૂં ઔર તુમ બગૈર કલિમેવાલે હો. ઉસકા બડા ઝબરદસ્ત અસર પડા.

ઉસકે બાદ મક્કામેં આએ. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કે પાસ પહોંચે તો રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને અપને અસ્હાબ (રદિ.) સે કહા કે ઈકરમા આ રહા હૈ અબૂ જહલકા બેટા. તુમ ઉસકે બાપકો બુરા મત કેહના. ઈસ લિયે કે બાપકો અગર બુરા કહોગે તો ઉસકે બાપ તક તો ગાલિયાં પહોંચેંગી નહીં. લેકિન ઉસકે બેટેકો તકલીફ હોગી.

અબ જબ ઈકરમા રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કે પાસ આએ, તો આપ (સ.અ.વ.) અપના બિસ્તર છોડકર ઈસ હાલતમેં ચાદર કંધેકે ઉપર હૈ ઔર વો ધિસટ રહી હૈ, ઈસ્તિકબાલકે લિયે દરવાઝે પર પહોંચે. યે વો શખ્સ હૈ જો હર મઅરકેકે અંદર આપકે ખિલાફ લડનેવાલા ઔર આપ (સ.અ.વ.) કો ખતમ કર દેનેકી સઈ નાતમામ કરનેવાલા હૈ ઔર આપ (સ.અ.વ.) ઉસકે ઈસ્તિકબાલકે લિયે આગે બળ્હ રહે હૈ. ઈકરમાકા હાથ પકડકર લે ચલે ઔર અપને બિસ્તર પર બિઠાયા. મારે શરમકે ઉનકી નિગાહેં નીચી હો ગઈ. રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને દઅવત દી

તો યે અબૂ જહલકા બેટા. હઝરત ઈકરમા રદિયલ્લાહુ અન્હુ વ અરઝાહુ બન ગયે ઔર ઉનહોંને વહીં પર કલિમા પઞહ લિયા ઔર કલિમા પઞહનેકે બાદ ઉનહોંને કહા કે અલ્લાહકે પ્યારે નબી! મેંને જિતના માલ ઔર જિતની જાન દીનકે મિટાને પર લગાયા હૈ, ઉસસે દુગની જાન ઔર માલ દીનકે ફૈલાને પર લગાઉંગા. યે હઝરત ઈકરમા (રદિ.) ને કહા.

યે ખૂબ યાદ રખો, અખ્લાકકા બરતના ઔર માનૂસ કરના યે હૈરતઅંગેઝ ચીઝ હૈ. ઉસકે ઝરીઆ આપ અપને ઘરવાલોંમેં ભી દીન લા સકેંગે. ઔર ઉસકે ઝરીઆ કામ કરનેવાલે અહબાબકે અંદર ઈજતિમાઈયત ભી પૈદા હોગી. યહાં તકકે અગર આપ કારોબારી આદમી હૈં તો અગર આપકી દુકાન પર કોઈ આદમી ગૈર મુસ્લિમ આએ જો ખુદાકો ન માનનેવાલા હૈ આપ ઉસકે સાથ ભી અખ્લાક બરતેંગે, ઝૂઠ નહીં બોલેંગે, ગબન નહીં કરેંગે, ધોકા નહીં દેંગે, ખયાનત નહીં કરેંગે, નાપ તોલકે અંદર કમી નહીં કરેંગે, ઔર આપ ઉસકે સાથ અચ્છા બરતાવ કરેંગે, અચ્છી તરહ બિઠાએંગે, મીઠે અંદાઝમેં ઉસસે બાત કરેંગે, ઔર આપકે ઝહનમેં સિર્ફ પૈસે કમાના ન હો બલકે આપકે ઝહનમેં રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કે લાએ હુએ પાકીઝા અખ્લાકકા બરતના હો, તો મેરે ભાઈયો! રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કી લાઈ હુઈ એક એક ચીઝ એસી હૈ કે જો ઈન્સાનોંકે દિલોંકો ઈસ તરહ ખીંચતી હૈ જિસ તરહ મિકનાતીસકી તરફ લોહા ખીંચતા હૈ. યે જાઝબિયત ઔર કશિશ હૈ આપ (સ.અ.વ.) કે લાએ હુએ તરીકેકે અંદર. એસા નહીં કે જબ પૂરી ઝિંદગી હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે તરીકેકી તરફ આ

જાએગી તબ લોગોંકે દિલ ખીચેંગે. બહુ જો ભી ચીઝ ઓર જિતની ભી આતી ચલી જાએગી. આપકી બાર્તે ઓર ખૂબિયાં તો દિલ ખીચનેવાલી બનેંગી.

## હઝરત ઉમર (રદિ.) કે સખ્ત એહતિયાતકે વાકિઆત

હઝરત ઉમર (રદિ.) ઈસક બઝ ખયાલ ફરમાતે થે. હઝરત ઉમર (રદિ.) કે બેટેને એક ઊંટ ખરીદા ઓર ઉસે મુસલમાનોંકી ઝમીનમેં ચરાયા. ઊંટ મોટા હો ગયા. હઝરત ઉમર (રદિ.) કો પતા ચલા. પૂછા કિતનેમેં ખરીદા? બતાયા ઈતનેમેં. ચરાયા કહાં? બતાયા કે મુસલમાનોંકી ચરાગાહમેં.

ઈરશાદ ફરમાયા કે જિતનેમેં તૂને ખરીદા થા ઉતને પૈસે તૂ લે લે, ઓર બાકી જિતના નફા હો ઉસે બેચકર બૈતુલ માલમેં દાખિલ કર. બાપકે કંધે પર રખકર તૂ મત ખા. કિયામતકે દિન ખુદાકે સામને પેશી હોનેવાલી હૈ. એક લડકી લડખડતી હુઈ આઈ. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને પૂછા યે કિસકી લડકી હૈ? આપકે બેટેને કહા કે હઝરત! યે આપકી પોતી હૈ. ફરમાયા કે યે મેરી પોતી હૈ. કિતની દુબલી પતલી હૈ, લડખડ રહી હૈ. ઉનહોંને કહા કે જબ આપ વઝીફા યાની ખર્ચા દેતે હૈં વો પૂરા નહીં હોતા. ઈસ લિયે ઐસે હો ગઈ. બેટેકા મતલબ યે થા કે હમારા વઝીફા બખ્ષા દૈ.

હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ઈન્કાર કર દિયા ઓર ફરમાયા કે અપના કારોબાર ખૂદ કર લે ઓર અપના ખર્ચા ખૂદ ઉઠા, બૈતુલ માલસે તુઝે નહીં મિલેગા.

## હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) કા વાકિઆ

હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) કો એક અદમીને બહોત બુરા ભલા કહ્યા. હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) બરદાશ્ત કરતે રહે ઔર રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) પાસ બેઠે સુનતે રહે. જબ થોડી દેર હુઈ તો હઝરત અબૂબક (રદિ.) કો ભી ગુસ્સા આ ગયા ઔર હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) ને ભી બોલના શુરૂ કર દિયા. તબ રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) વહાંસે તશરીફ લે ગયે. બાદમેં હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં ગયે ઔર જાકર અર્જ કિયા કે હઝરત! જબ તક વો બોલતા રહ્યા આપ ચુપચાપ બેઠે રહે ઔર જબ મેંને બોલના શુરૂ કર દિયા તો આપ ઉઠકર ચલ દિયે. તબ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા.

જબ વો તુમકો બોલ રહ્યા થા ઔર તુમ બરદાશ્ત કર રહે થે તો તુમહારે પાસ એક ફરિશ્તા ખડા ખડા મુદાફિઅત કર રહ્યા થા. ક્યૂંકે બરદાશ્ત કરનેસે ખુદાકી ગૈબી તાક્ત હાસિલ હો જાતી હૈ. જબ આપને ભી બોલના શુરૂ કર દિયા તો લગઈ જૈસી કેફિયત હો ગઈ. તબ ફરિશ્તા જો થા ચલા ગયા ઔર શયતાન આ ગયા. ચૂંકે મેં અલ્લાહકા નબી મેંને કહ્યા શયતાન આ ગયા તો મેં ભી ચલ દૂ.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! યે વાકિઆત બતા રહે હું કે બરદાશ્ત કરોગે તો ગૈબી તાક્ત સાથ હોગી. ઔર અગર લગઈ કરોગે તો ફિર શયતાન સાથમેં હોગા ઔર શયતાની હરકતો હોગી.

## યતીમ દીનકો ગોદમેં લેનેવાલેકે લિયે હલીમા સઅદિયા (રદિ.) કા શર્ફ

આજ રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કા યે દીન ચારોં તરફસે રિસ્તા જા રહા હૈ ઔર ચારોં તરફસે બિગડતા જા રહા હૈ. અબ યે દીન યતીમ હો ચુકા હૈ જૈસે રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) યતીમીકી હાલતમેં પૈદા હુએ ઔર ઔરતેં બચ્ચે લેનેકે લિયે આઈ દૂધ પિલાનેકે લિયે. તો ઉનહોંને માલદારોંકે બચ્ચોંકો ઉઠાયા. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કો નહીં ઉઠાયા. યે સમજકર કે યે યતીમ બચ્ચા હૈ, બાપકા ઈન્તિકાલ હો ચુકા. દાદાકે ઐસે તો બહોતસે પોતે હૈ. હમકો ક્યા ઈન્આમ મિલેગા. હુજૂર (સ.અ.વ.) કો કિસીને યતીમ સમજકર હાથ નહીં લગાયા. માલદારોંકે બચ્ચે લે લિયે. હઝરત હલીમા (રદિ.) બહોત પરેશાનહાલ ઔરત થી. ઉનકી છાતીમેં દૂધ નહીં થા. ઉનકે ઈલાકામેં કહત થા. ઊંટનીકા દૂધ ભી સૂખ ચુકા થા. ઉનહોંને ભી યહાં આકર કોશિશ કી કે કિસી માલદારકા બચ્ચા મિલ જાએ તાકે કુછ પૈસે મિલ જાએ ઔર મેં કુછ ખા પી લૂં તાકે મેરી છાતીમેં દૂધ આ જાએ. ઊંટનિયોંકો ખિલાઉં પિલાઉં તાકે ઉનકે થનોંમેં ભી દૂધ આએ. ખૂદ હઝરત હલીમા સઅદિયા (રદિ.) કા બચ્ચા થા રાતભર વો દૂધ ન મિલનેકી વજહસે રોતા થા. હઝરત હલીમા (રદિ.) મક્કા પહોંચી. લેકિન હઝરત હલીમાકો કિસીને બચ્ચા નહીં દિયા. ઈસ લિયે કે જબ અપને બચ્ચેકો દૂધ નહીં પિલા પાતી હમારે બચ્ચોંકો ક્યા પિલાએગી. હઝરત હલીમાકો બચ્ચા નહીં મિલા ઔર રસૂલે પાક

(સ.અ.વ.) કો દૂધ પિલાનેવાલી નહીં મિલી. હઝરત હલીમાને અપને શૌહરસે કહા કે કોઈ બચ્ચા નહીં મિલ રહા હૈ, હાં એક યતીમ બચ્ચા હૈ. ઉસકા કોઈ ઉઠાનેવાલા નહીં હૈ, અગર તુમ કહો તો ઉસ યતીમ બચ્ચેકો લે લેં. ઈન્આમ તો મિલનેકી કોઈ ઉમ્મીદ દુનિયામેં દિખાઈ નહીં દેતી લેકિન આખિરતમેં અલ્લાહ તઆલા સવાબ દેગા તો સવાબકી નિચ્ચતસે કહો તો મેં લે લૂં. દુનિયામેં તો કુછ મિલેગા નહીં.

(અય મેરે પ્યારો! અલ્લાહ તુમહેં જઝાએ ખૈર દે. તુમહારા યહાં પર આના સવાબ હીકે લિયે હૈ. તુમ યહાં દુનિયાકે લિયે નહીં આએ, ન હમારા દિલ ગવારા કરતા હૈ, ન હમારા દિલ ગવાહી દેતા હૈ. હમ ઝાહિરકો હી દેખકર કેહ સકતે હૈં. તુમહારા ઝહન યે બતા રહા હૈ કે તુમ યહાં દુન્યવી ગર્ઝસે નહીં આએ. ઈતની તકલીફેં ઉઠા ઉઠાકે તુમ યહાં આએ હો. યકીનન અલ્લાહકે દીનકી ફિકર લેકર આએ હો. તુમહારા ઝહન હઝરત હલીમા (રદિ.) વાલા ઝહન હૈ.)

તો હઝરત હલીમા (રદિ.) ને કહા, દુનિયામેં તો કુછ મિલેગા નહીં લેકિન હમેં આખિરતમેં સવાબ મિલેગા. ઉનકે શૌહર ભલે આદમી થે ઉનહોંને કહા અચ્છા ઉસ યતીમ બચ્ચેકો લે લો. જબ ઔર બચ્ચા નહીં મિલતા. હઝરત હલીમા (રદિ.) ને હુઝૂરે પાક (સ.અ.વ.) કો જબ ગોદમેં ઉઠાયા તો ગોદમેં ઉઠાતે હી હઝરત હલીમા (રદિ.) કી દોનોં છાતિયાં દૂધસે ભર ગઈ. એક તરફ હુઝૂરે પાક (સ.અ.વ.) કો દૂધ પિલાયા દૂસરી તરફસે આપકે રઝાઈ ભાઈ હઝરત હલીમાકે બચ્ચેને દૂધ પિયા. બરકતોંકા મુઝાહિરા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ગોદમેં લેતે હી શુરૂ

હો ગયા. ચારા ડાલનેકે લિયે બ્રિટનીકે પાસ ગઈ તો દેખા કે બ્રિટનીકા થન દૂધસે ભરા હુવા હૈ. દોહા તો પ્યાલા ભર ગયા. હઝરત હલીમા (રદિ.) કા સવારીકા યે જાનવર બહોત દુબલા થા ઓર ઓરતોકે જાનવર મોટે થે. વો ઓરતે તો ચલી ગઈ કે હલીમાકા કૌન ઈન્તિઝાર કરે. ઉસકા જાનવર બડા દુબલા હૈ. ચલેગા ભી નહીં. હઝરત હલીમા જબ હઝરત રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કો મોદમે લેકર સવાર હુઈ હૈ, ઓર યે જાનવર ચલા હૈ તો જાનવરકે અંદર ભી તાકત આ ગઈ. બહોત તેજીકે સાથ ચલા યહાં તકકે રાસ્તેમે જો સાથ ઓરતે મિલી, ઉનકે જાનવરસે ભી યે જાનવર આગે નિકલ ગયા. તબ સારી ઓરતે કેહને લગી કે હલીમાકો “બરકતી બચ્ચા” મિલ ગયા. હલીમાકો બરકતી બચ્ચા મિલ ગયા. ઘર પર જહાં હઝરત હલીમાકી બકરિયાં ચરતી થીં વહાં બતૌર બરકતકે અઝ ખૂદ ખૂબ સબ્જા હો જતા થા. તબ સારે લોખ અપને ચરવાહોંસે કેહતે થે કે જહાં હલીમાકી બકરિયાં ચરતી હૈં વહાં પર લે જાઓ. ઈસ લિયે કે ઉસે બરકતી બચ્ચા મિલ ગયા હૈ.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો જૈસે અલ્લાહકે નબી યતીમ થે ઓર હઝરત હલીમાને યતીમીકી હાલતમે મોદમે લિયા. તો અલ્લાહકે નબી યહાં પર જિસ પાકીઝા તરીકે ઓર જિસ દીનકો લેકર આમે વો પાકીઝા તરીકા ઓર દીન ભી આજ દુનિયાકે અંદર યતીમ બન ગયા હૈ. પોને ચારસો કરોડ જો ઈમાન નહીં લાએ, કલિમા નહીં પઞ્હતે વો તો ઈસ યતીમકો ધક્કે મારતે હી હૈં. લેકિન જો કલિમા પઞ્હનેવાલે સવાસો કરોડ પૂરી દુનિયામે હૈં ઉનકા યે હાલ હૈ કે ઈસ યતીમ દીનકો અપની દુકાનમે દાખિલ નહીં હોને દેતે.

અપને ઘરોંમેં દાખિલ નહીં હોને દેતે. અપની શાદીમેં દાખિલ નહીં હોને દેતે. ઈસ લિયે કે પૂરી દુનિયાકા જેસા મઆશરા હૈ ઉસ મઆશરાકે અંદર મુસલમાન ભી આ ગયા. હાલાંકે યે મઆશરા તબાહી ઔર બરબાદી લાનેવાલા હૈ. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) જિસ મઆશરેકો લેકર તશરીફ લાએ વો હમદદીવાલા મઆશરા હૈ. વો રહમદિલીવાલા મઆશરા હૈ. એક દૂસરેકી ખેર ખ્વાહીવાલા મઆશરા હૈ. એસા પાકીઝ મઆશરા લેકર આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લાએ જિસકે ઝરીઆ અમનો અમાન કાઈમ હોગા.

### ઉમ્મતકા સબસે મુફલિસ શખ્સ

નમાઝકે અંદર તાકત પૈદા કરનેકે લિયે પાંચ બાર્તે ઝરૂરી બતાઈ ગઈ હૈ. ઉસકી રિઆયતસે યે નમાઝ જનદાર બનેગી. લેકિન જનદાર બનનેકે લિયે બાદ નમાઝ અપને પાસ બાકી રહે ઉસકે લિયે ફિક હોની ચાહિયે. નમાઝ બની બનાઈ દૂસરેકે પાસ ચલી જાએગી અગર દૂસરેકા આપને હક દબાયા. કિસીકી ગીબત કર દી. કિસી પર તોહમત લગા દી. કિસીકો ખ્વાહ મ ખ્વાહ બુરા કેહ દિયા. તો યે જિતને હુકૂલ ઈબાદ હૈ જબ આદમી ઉસે અદા નહીં કરતા તો આપકા બના બનાયા અમલ ઉસકે પાસ ચલા જતા હૈ જિસકા હક દબાયા. રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા.

મેરી ઉમ્મતકા મુફલિસ કોન હૈ?

લોગોંને કહા : એસા શખ્સ જિસકે પાસ રૂપિયા પૈસા ન હો.

ફરમાયા : નહીં! મેરી ઉમ્મતકા મુફલિસ શખ્સ વો હૈ કે



નેકિયોંકા ઢેર લેકર કિયામતમેં આએ ઔર લોગ યૂં કહેં કે ઉસને મુઝે ગાલી દી હૈ, ઉસને મુઝ પર તોહમત લગાઈ, મેરી ઝમીન દબા લી, મેરા પૈસા ચુરાયા, તો સારી નેકિયાં દૂસરોંકે પાસ ચલી જાએંગી. ફિર એક કહેગા કે અલ્લાહ પાક મેં તો રેહ ગયા. ઉસને મુઝે ઈતની ગાલિયાં દી થી. અલ્લાહ પાક કહેંગે કે ઉસકી આમદની ખતમ હો ગઈ. અબ ચલ તેરી ઈતની બુરાઈયાં ઉસકે ઉપર ડાલ દેં તો યે શખ્સ તો નેકિયોંકા ઢેર લેકર આયા ઔર વો દૂસરેકે પાસ ચલા ગયા. ઈસ લિયે હુકૂલ ઈબાદતકી અદાયગી બહોત ઝરૂરી હૈ.

**હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.)**

**બાદશાહોંકે લિયે નમૂના હૈં**

ખિલાફતે રાશિદા પૂરી હુઈ. ઉસકે બાદ હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) કા ઝમાના આયા. હઝરત મુઆવિયા હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કે સહાબી હૈં. હાલતે કુફો શિર્કમેં કુછ ભી ઉનહોંને કિયા લેકિન જબ વો મુસલમાન હુએ તો પિછલે સારે ગુનાહ મિટ ગયે જિસકે બારેમેં અલ્લાહ તબારક વ તઆલા કિયામતમેં નહીં પૂછેંગે. હઝરત મુઆવિયા (રદિ.) ભી ઈસ ઉમ્મતકે વાસ્તે રેહબર હૈં. હઝરત મુઆવિયાકા ઝમાના બાદવાલે ઝમાનેમેં હોનેવાલે બાદશાહોંકે વાસ્તે નમૂના હૈ. બાદશાહ લોગ અપની બાદશાહતકા નિઝામ કેસે ચલાએ? હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) ઉનકે લિયે નમૂના હૈં.

હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) કા કિસ્સા સુનાઉ આપ હઝરાતકો.

હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) ને એક દિન મિબર પર ખડે હોકર ખુત્બા દિયા ઔર ખુત્બામેં ઈરશાદ ફરમાયા કે :

“મુસલમાનો! બૈતુલમાલમેં મુસલમાનોંકા જો ઈજતિમાઈ માલ હૈ, હમારા હૈ જહાં જી ચાહેગા હમ ખર્ચ કરેંગે, જિસકો જી ચાહે દેં, ઔર જિસકો ચાહેં ન દેં.”

હઝરત મુઆવિયા (રદિ.) ને ખુત્બામેં યે કહા ઔર સારા મજમા ઠંડા થા. ક્યૂંકે ઉંની હી હુકૂમત થી. તીન ચાર હફતે હર જુઆકો ખુત્બેમેં યે બાત કહી. લેકિન મજમા ચુપ! ફિર એક મરતબા યે ખુત્બા દિયા તો એક બડે મિયાં ખડે હુએ ઔર ભરે મજમામેં કહા :

હઝરત! મુસલમાનોંકા ઈજતિમાઈ માલ બૈતુલમાલકા હૈ. યે આપકા નહીં હૈ યે મુસલમાનોંકા હૈ. બગૈર મુસલમાનોંસે મશ્વરા કિયે આપકો ખર્ચ કરનેકા ઈખ્તિયાર નહીં હૈ.

હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) બડે મિયાંકો લેકર ઘર ગયે ઔર ઉસકે બાદવાલે જુઆકો તશરીફ લાએ ઔર ખુત્બા દિયા ઔર ખુત્બા દેકર ફરમાયા કે મૈંને રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કી એક બાત સુની થી. વો ઉસકે મુતઅલ્લિક થી કે કૌનસા બાદશાહ જન્નતી હૈ ઔર કૌનસા બાદશાહ જહન્નમી હૈ. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે વો બાદશાહ જહન્નમી હોગા જો ઈજતિમાઈ માલકો ચાહે તબ્લીગકે અંદર હો, ચાહે કિસી ઔર ઈદારેમેં, ઉસકા ખાના જાઈઝ નહીં. જિસ તરહ યતીમકે માલકો હર એકકે લિયે ખાના જાઈઝ નહીં. યતીમકા જો કારોબાર કરેગા અગર વો મુસ્તગની (માલદાર) હૈ તો વો ઉસમેંસે એક પૈસા ન લે, લેકિન અગર એક આદમી

તંગદસ્ત હૈ ઔર યતીમકે કારોબારકો સંભાલ રહા હૈ તો કુરઆન ઝરૂર ઈતની ઈજાઝત દેતા હૈ કે અપની ઝરૂરતકો પૂરા કર લે. ઈજતિમાઈ માલ બહોત હી ફિકરકે કાબિલ હૈ. કિયામતકે દિન ઉસકા હિસાબ હોગા.

હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) ને ખુત્બામૈં યે કહા કે યે હદીસ મૈંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે સુની. અબ મૈંને યે બાત કેહકર દેખના ચાહા કે મૈં જન્નતી હૂં યા જહન્નમી.

હઝરત અમીરે મુઆવિયા (રદિ.) ને ફરમાયા કે જબ મૈંને કઈ મરતબા ખુત્બે દિયે ઔર સારા મજમા સન્નાટેમૈં રહા તો મૈં સારે દિન ધારેં માર મારકર રોતા રહા કે :

અય અલ્લાહ! તેરે નબીકી બાત ઝૂઠી હો નહીં સકતી. મૈં એક ગલત બાત પૂરે મજમામૈં કેહ રહા હૂં, કોઈ મુઝે ટોકનેવાલા નહીં હૈ. ઈસ ફરમાનકે મુતાબિક તો મૈં જહન્નમી હૂંગા. ઈસ લિયે મૈં રોતા રહા, લેકિન જિસ દિન બડે મિયાંને ખડે હોકર ભરે મજમામૈં ટોકા તો મુઝે ઈત્મીનાન હુવા ઔર મૈં બહોત ખૂશ હુવા કે અય અલ્લાહ તેરે રહમો કરમસે ઉમ્મીદ હૈ કે જન્નત મિલેગી. ક્યૂંકે એક ટોકનેવાલા મુઝે મિલ ગયા.

### મૌજૂદ હ દૌર કૌનસા દૌર હૈ?

મોહતરમ દોસ્તો! એક કિસ્સા સુના દૂં, એક જગહ પુરાને કામ કરનેવાલે અરબ હઝરાત હઝારોંકી તા'દાદમૈં જમા હુએ. હમારા બયાન હુવા. મૌઝૂઅ “ખુલફાએ રાશિદીન (રદિ.) કા દૌર” થા. મૈંને બહોત મુખ્તસર બયાન કિયા ઔર ફિર અરબોંસે મૈંને

પૂછા કે બતાઓ એ કૌનસા દૌર હે? દૌરે સિદ્દીકી હે, ફાફીકી હે, યા દૌરે ઉસમાની યા દૌરે અલવી.

એક પુરાને અરબ ખડે હુએ ઉનહોને કહા કે એ દૌરે ફાફીકી દિખાઈ દેતા હે. મૈને કહા ક્યું?

ઉનહોને કહા કે ઈસ વજહસે કે દીનકા જો ભી કામ કરનેવાલે હૈ, ઉનકે પાસ આજ માલ અચ્છા ખાસા આ ગયા હે.

મૈને અર્ઝ કિયા કે દૌરે ફાફીકી સિફ માલ માનેસે નહીં બનતા. દૌરે ફાફીકી બનતા હે દૌરે સિદ્દીકીકી કુરબાનિયોકે નતીજેમેં. તો દૌરે સિદ્દીકી એ જડકા દૌર હે. ઉસકે અંદર ખૂબ કુરબાનિયાં હૈ. દૌરે સિદ્દીકીમેં ઈમાનમેં તાક્ત પૈદા કી ગઈ. દૌરે સિદ્દીકીમેં અખ્લાકમેં ખૂબ કુવ્વત પૈદા કી ગઈ. જિસસે દીનકા દરખ્ત ખૂબ નિખરા, ઈસ લિયે દૌરે નબવી ઓર દૌરે સિદ્દીકી જડકા દૌર હે ઓર ફાફીકી ફલકા દૌર હે. દૌરે ફાફીકી આતા હે દૌરે સિદ્દીકીકે નતીજેમેં. ખાલી માલ માનેસે દૌરે ફાફીકી નહીં બનતા.

દૌરે ફાફીકી ઉસ વક્ત બનતા હે જખડે કુરબાનિયાં દેકર ચારોં તરફ દીન ફેલે ઓર ફિર અલ્લાહ તબારક તઆલા મુખ્સિલીનકે કદમોં પર દુનિયા હલાલ બનાકર ડાલ દે. દુનિયા બજૈર માંગે આવે ઓર હલાલ તરીકે પર આવે, તબ એ દૌરે ફાફીકી હે.

ઔર કરો! આજકલ માલ જિતના આ રહા હે, કારોબારકે રાસ્તેસે યા કિસી ઓર વાસ્તેસે ઉસમેં અકસરો બેશ્તર હરામ મિલેગા. દૂસરેસે માલ માંગ માંગકર જમા કિયા તો એ દૌરે ફાફીકી નહીં.

વહાં માલ માંગા નહીં ગયા યા. બજૈર માંગે હલાલ માલ

આયા. કેસરો કિસરાકે ખજાને માલ હલાલ બનકર બગૈર માંગે હુએ મુસલમાનોકે પાસ આએ.

## બની ઈસરાઈલ પર ખુદાકી અયાનક મદદ

મેરે મોહતરમ દોસ્તો ઔર બુઝુર્ગો! બની ઈસરાઈલ વતન છોડકર નિકલ ગયે કારોબાર છોડકર નિકલ ગયે. ફિરઔનકો પતા ચલા તો ઉસે ગુસ્સા બહોત આયા. ઉસને કહા કે અચ્છા! ઉનકી ઐસી હિંમત હો ગઈ હૈ. ચારોં તરફ ચપડાસિયોંકો દૌડા દિયા ઔર કહા કે એલાન કર દો :

“ઈન્ન હાઉલાઈ લશિરઝિમતુન્ કલીલૂન, વ ઈન્નહુમ લના લગાઈઝૂન, વ ઈન્ના લજમીઉન્ હાઝિરૂન.” (પા. ૧૯, રૂ. ૮)

કે યે બની ઈસરાઈલ બહોત થોડે હૈં. હમ ઉનસે મુખાસિમત કરેંગે ઔર સબ મિલકર જા મિલેંગે.

યુનાંચે સબકે સબ બની ઈસરાઈલકે તઆફુબમેં ચલે (યાની પીછા ક્રિયા). યહી બની ઈસરાઈલ પર મુજાહિદા આયા કે આગે સમંદર ઔર પીછે ફિરઔનકા લશ્કર ઔર યે દરમિયાનમેં ચારોં તરફસે ઘિર ગયે. ઉનહોંને હઝરત મૂસા (અલૈ.) સે કહા કે “ઈન્ના લમુદ્દરફૂન” ચારોં તરફસે હમારે લિયે પરેશાની હી પરેશાની હૈ. આગે જાએ તો સમંદર ડુબોએ. પીછે જાએ તો ફિરઔન મારે. હઝરત મૂસા (અલૈ.) ને સોચા અગર અલ્લાહકે માસિવાકા અસર ઉન પર પડા તો કહી ઐસા ન હો કે અલ્લાહકી મદદ રૂક જાએ. ઈસ લિયે ભરપૂર ઝોર દેકર કહા :

“કલ્લા ઈન્ન મઈય રબ્બી સયહ્દીન.”

(પા. ૧૯, સૂ. શુઅરાઅ, રૂ. ૮)

તર્જુમા : હરગિઝ નહીં! મેરે સાથ મેરા રબ હૈ, વો મુઝકો રાહ બતલાએગા.

અલ્લાહ પાક જબ મદદ ફરમાતે હૈ તો મદદ કરનેકે દો સેકન્ડ (Second) પેહલે પતા ભી નહી ચલતા કે ખુદાઈ મદદ આનેવાલી હૈ ઔર જબ મદદ આ જાતી હૈ તો આદમી હૈરાન રેહ જાતા હૈ કે અલ્લાહને કેસે મદદ કી.

હઝરત મૂસા (અલૈ.) કો માલૂમ નહીં થા કે અલ્લાહ કેસે મદદ કરેંગે. લેકિન ઈતના માલૂમ થા કે મદદ ઝરૂર ફરમાએંગે. હઝરત મૂસા (અલૈ.) ને ડંડા લિયા ઔર સમંદર પર માર દિયા. ફિર તો સબને દેખા કે સમંદરમેં રાસ્તે હી રાસ્તે નિકલ આએ. જિસમેંસે હઝરત મૂસા (અલૈ.) ઔર ઉનકી કૌમ ગુઝર રહી થી.

ફિરઔનને કહા દેખો! સમંદરકે અંદર ભી રાસ્તે બન ગયે. ન માલૂમ ક્યા ક્યા હો રહા હૈ. અબ જો ભી બની ઈસરાઈલકા આદમી મિલે ઉસકી પિટાઈ શુરૂ કર દો.

“સનુકતિલુ અબ્નાઅહુમ વ નસ્તલ્હી નિસાઅહુમ, વ ઈન્ના ફૌકહુમ કાહિરૂન.” (પા. ૯, સૂ. અઅરાફ, રૂ. ૫)

ઈન હાલાતમેં હઝરત મૂસા (અલૈ.) ને કૌમવાલોંકી ઢારસ (હિમત) બંધાઈ, ફરમાયા :

“ઈસ્તઈનૂ બિલ્લાહિ વસ્બિરૂ.” (પા. ૯)

તર્જુમા : અલ્લાહસે મદદ માંગો ઔર સબર કરો.

**બેરૂને મુલ્કમેં હમારી જમાઅતકા કિસ્સા**

હમ લોગ ગયે મુલ્કે શામ ઔર હમારે સાથ અચ્છી ખાસી જમાઅત થી. હઝરત મૌલાના યૂસુફ સાહબ (રહ.) કી જિંદગીમેં

હમારે બેરૂને મુલકકે ચાર સફર હુએ હૈં. પેહલા હિજાજે મુકદ્દસકા સન ઈસવી ૧૯૭૧ મેં. ઔર દૂસરા સફર ઉમરહકે લિયે ઔર ફિર વહાંસે મિસરકા. ત્રીસરા સફર ઉમરહકે લિયે ઔર ફિર વહાંસે શામકા. ઔર ચોથા સફર મરાકશકા, યે ચાર સફર બડે તફસીલી હૈં.

ઉન દિનૌં હમારા સફર શામકા થા ઔર હમારે સાથ અચ્છી ખાસી જમાઅત થી. દમિશ્ક, હલફ, હિમ્સ વગૈરહ ઈન જગહૌં પર હમારી જમાઅતે ફિરી. પૈદલ ભી ફિરી ઔર સવારિયોંસે ભી ફિરી. દમિશ્કકે અંદર એક જગહ હમ લોગ કામ કર રહે થે. હમારે સાથ સફરમેં જો લોગ ચલતે થે વો ગરીબ ભી થે ઔર અમીર ભી થે. ડાક્ટર ભી થે ઔર ઈન્જિનિયર ભી, કુલી ભી થે ઔર મજદૂર પેશા ભી.

હમ લોગ ગસ્ત કર રહે થે, ઉપરસે બરફ પડ રહી થી. લોગ માનૂસ હો રહે થે. મસ્જિદેં ભર રહી થી. ઈતનેમેં એક મસ્જિદકા ઈફતિતાહ (ઉદ્ઘાટન) વહાંકી હુકૂમતકી તરફસે તય હુવા. ઉસ ઈફતિતાહકે અંદર કઈ મુલ્કોંકે વુઝાઅ ઔર મુલ્કે શામકી સુપ્રિમ કોર્ટકે જજ ઔર બહોતસે વુઝાઅ જમા હુએ.

આપ લોગ જાનતે હૈં કે જબ કોઈ ઈફતિતાહ હોતા હૈ તો બડે બડે લોગ જમા હો જાતે હૈં ઔર એક દો મિનિટકી તકરીરેં કરતે હૈં ઔર અખીરમેં એક રસ્સી હોતી હૈં ઉસકો કાટ દેતે હૈં, ઈફતિતાહ હો ગયા.

અબ વહાં એક બડે બાઅસર શખ્સ જો હમારી જમાઅતકે સાથ રેહ ચુકે થે ઉનકે દિલમેં યે બાત આઈ કે તબ્લીગકી બાત સારે વજીર ઔર સફીર ભી સુને. ક્યૂંકે ઉનહેં યે સુનનેકા મોકા

નહીં મિલતા. ઉનસે મુલાકાત કરના ભી મુશ્કિલ હોતા હૈ ક્યૂંકે ઉનકે ઈદગિદ સેક્યૂરિટી હોતી હૈ. વો હમારે પાસ ભી આએ ઔર કેહને લગે કે તુમ લોગ ભી હમારી ઈસ મસ્જિદકે ઈફતિતાહમેં આ જાઓ. મૈંને કહા કે ભાઈ! હમ લોગ તો યહાં પર કામ કરેંગે. મસ્જિદકા ઈફતિતાહ સબ મિલકર કર લેં તો હમ ભી કભી ઉસ મસ્જિદમેં આએંગે ઔર ગશત કરેંગે. લોગોંકો જમા કરેંગે ઔર કામ કરેંગે, અભી મત લે જાઈયે. ઉનહોંને કહા કે નહીં તુમહેં અભી ચલના હૈ.

હમને કહા દેખો! ઐસે બડોંકે પાસ જાકર બાતકો સમજાના મુશ્કિલ હૈ. આમ પબ્લિક તો બાતકો સમજ રહી હૈ. ઉનકે અંદર જબ દીનદારી આએગી, જબ અખ્લાક આએંગે, જબ વો કતલો ગારતગિરી છોડ દેંગે, ચોરી ડકેતીકો છોડ દેંગે તો ઈન્શા અલ્લાહ યે લીડર ભી મુતાસ્સિર હોંગે કે યે લોગ અચ્છે લોગ હૈં. લોગોંકો અચ્છા બનાતે હૈં ઈસ લિયે હમેં અભી આમ લોગોંકે અંદર કામ કરના હૈ. લેકિન ભાઈ ઉનકા ઈસરાર બખ્લા ઔર હમારા ઈન્કાર બખ્લા, આખિર હમ હાર ગયે તો હમને કહા ચલો.

ફિર હમને કહા કે હમારે યે કમ્બલ ઔર કપડે દેખો ઔર ઉન લોગોંકો દેખો તો હમારા ઔર ઉનકા કોઈ જોડ નહીં બૈઠેગા. ઝિયાદાસે ઝિયાદા કપડા ઝરા સાફ કર લેંગે. ટોપી ઝરા સાફ પહેન લેંગે.

દોસ્તો! ઉસમેં કોઈ હરજ નહીં. વુફૂદસે મિલનેકે કપડે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે અલગ હોતે થે, ખૈર હમ વહાં ચલે ગયે. અપના અપના કમ્બલ ઓળહકર એક તરફ જમાઅત બૈઠ ગઈ. ઉન લોગોંકી દો દો મિનિટકી તકરીરેં સુની. ઉસકે બાદ



ઉનહોંને મુઝસે કહા કે મૌલવી સાહબ આપ બાત કરે. મૈંને કહા બાત હો ગઈ. ઉનહોંને કહા કે નહીં, તુમહેં ભી કરની હૈં ઔર ઉનહોંને મેરા તઆરૂફ લોગોંસે કરાયા કે યે હમારે હિન્દુસ્તાનસે આએ હુએ મહેમાન હૈં. યે જો કામ કરતે હૈં ઉસકા બહોત ફાઈદા હુવા હૈ, કિતની જગહોં પર ચોરિયાં ડકેતિયાં હો રહી થી, વહાંકે લોગોંને છોડ દિયા. કતલો ગારતગિરી હો રહી થી, લેકિન ઉનકી બરકતસે કિતનોંકી જાનેં બચ ગઈ. યે જિતને લોગ હિન્દુસ્તાનસે આએ હૈં યે હમારે મહેમાન હૈં. હમેં ઉનકી ભી બાતેં સુનની હૈં. તો સબને કહા કે ઝરૂર સુનેંગે. હમ ખડે હો ગયે. અબ ઝાહિર હૈ કે ઐસે મૌકા પર ઢાઈ ઘંટેકી તકરીર નહીં હો સકતી. યહાં પર મુખ્તસર બયાન કિયા.

ઉન લોગોંસે કહા કે આજ પૂરી દુનિયાકે અંદર જો મેહનત હો રહી હૈ વો ખાનોંકે બદલનેકી મેહનત હો રહી હૈ. હર આદમી ચાહતા હૈ કે મૈં નીચેકે ખાનેસે ઉપરકે ખાનેમેં ચલા જાઉં. લેકિન ખાનોંકે બદલનેસે ઝિંદગી નહીં બદલતી. જિસ ખાનેમેં અલ્લાહને રખ્યા હૈ ઉસ ખાનેમેં રેહકર દાના ડાલનેવાલેકો હમ રાઝી કર લેં તો કામિયાબી હૈ. જૈસે કબૂતરકે લિયે ખાને બને હુએ હૈં. નીચેસે ઉપર તક, અબ કબૂતર નીચેસે ઉપરકે ખાનેમેં જાએ યે ઉસકી કામિયાબી નહીં હૈ. ઉસકી કામિયાબી યે હૈ કે દાના ડાલનેવાલેકો રાઝી કરે. અગર નીચેકે ખાનેમેં હોગા તો ભી કામિયાબ હોગા ઔર ઉપરકે ખાનેમેં હોગા તો ભી કામિયાબ હોગા. ઔર અગર નીચેકે ખાનેસે ઉપરકે ખાનેમેં ચલા ગયા મગર દાના ડાલનેવાલેકો નારાઝ કર દિયા તો નીચેકે ખાનેવાલે નીચે રેહકર કામિયાબ હોંગે ઔર ઉપરકે ખાનેવાલે ઉપર જાકર બરબાદ હોંગે.

દાના ડાલનેવાલા અલ્લાહ હૈ. નીચેકે ખાનેમેં રેહકર અલ્લાહકો રાજી કરે ઔર ઉપરકે ખાનોમેં જાકર ભી અલ્લાહકો રાજી કરે ઔર ખાનોકે બદલનેકી મેહનત ન કરે. આજ હર આદમી ખાનોકે બદલનેકી મેહનત કર રહા હૈ. અગર હવાલદાર હૈ તો થાનેદાર બનનેકી કોશિશ કર રહા હૈ. અગર પૂરે મુલ્કકા વઝીરે આ'ઝમ બન ગયા તો અબ ભી ઉસકે ઝહનમેં યે હોતા હૈ કે અતરાફકે દો ચાર મુલ્કકો હડપ કર લે. તો ઈસ તરહ હર આદમી ખાનેકે બદલનેકી મેહનત કર રહા હૈ.

ઔર હમ જમાઅતકે લોગ વો કરનેકી કોશિશ કરતે હૈ જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલને બતાયા હૈ કે ખાનોકે બદલનેકે બજાએ જિસ ખાનેમેં હો, ઉસમેં દાને ડાલનેવાલેકો રાજી કરો ઔર ઉસકે લિયે યે છ નંબર બડે કામકે હૈ.

ઈમાનકી તાકત, નમાઝકા એહતિમામ, તાલીમકે હલ્કે, અલ્લાહકા ઝિક, કુરઆનકી તિલાવત, દુઆઓકા એહતિમામ, એક દૂસરેકી ખૈર ખ્વાહી કરના, ઈકરામ કરકે આપસમેં ઈજતિમાઈયત પૈદા કરના ઔર ઈસ દઅવતકે કામકો પૂરી ઉમ્મતમેં ચાલૂ કરના.

દેખો! બની ઈસરાઈલ નીચેકે ખાનેમેં થે. હઝરત મૂસા (અલૈ.) કો લોગ નીચેકે ખાનેમેં સમજતે થે. ઔર ફિરઔન, હામાન, કાફરન યે સારેકે સારે ઉપરકે ખાનેમેં થે. લેકિન ઉનહોને ખાનાકે અંદર દાના ડાલનેવાલેકો નારાઝ કર દિયા તો ઉપરકે ખાનેકે અંદર રેહનેકે બાવજૂદ બરબાદ હો ગયે. ઔર બની ઈસરાઈલને અલ્લાહકો રાજી કર લિયા તો નીચેકે ખાનેકે અંદર રેહકર કામિયાબ હુએ.

હમારી દઅવત યે હૈ કે તુમ જોનસે ભી ખાનેમેં હો, દાના ડાલનેવાલેકો રાઝી કરકે કામિયાબ હો જાઓ. ઉસકે લિયે હમ આપ લોગોંસે ચાર ચાર મહીને માંગતે હૈં.

આપ લોગ ભી કિસી મૌકા પર હમારે મુલ્કમેં તશરીફ લાઁ. આપ લોગોંકે બાપ દાદોંને આકર હમારે અંદર કિતના દીન ફૈલાયા ઔર હમારે બાપ દાદા બિલ્કુલ ભટકે હુએ થે. તુમહારે બાપ દાદાને હમારે બાપ દાદાકો દીન સિખાયા. વરના હમ સારે પેહલે એકસે ઝિયાદા ખુદા માનનેવાલે થે. લેકિન તુમહારે બાપ દાદાને હમેં ઈમાન પર ડાલ દિયા ઔર હમ આપકા શુક્રિયા અદા કરતે હૈં.

મુલ્કે શામમેં મસ્જિદકે ઈફતિતાહકે મૌકા પર હમને ઈસ તરહકી બાતેં કહીં ઔર ફિર ઉનસે કહા કે દેખો! હમારી જમાઅતેં તુમહારે મુલ્કમેં આવેંગી તો જમાઅતોંકે બારેમેં તુમ પબ્લિકસે કેહ દો કે યે ભલે લોગ હૈં ઉનકા સાથ દો.

ઔર હમારી જમાઅતકી અલામાત યે હોંગી કે યે જમાઅત અપના ખર્ચ કરકે આવેંગી, પૈસા નહીં માંગેંગી. કંધે પર બિસ્તર ઉઠાએંગી. મસ્જિદોંકે અંદર ઠેહરેંગી. યે લોગ અપના ખાના પકાકર ખાઁંગે ઔર લોગોંકે ઘરોંમેં જાકર કોશિશ કરકે ઉનહૈં મસ્જિદોંમેં લાઁંગે. ઉનકો નમાઝ સિખાઁંગે. દીન સિખાઁંગે, ઉનકી જમાઅત બનાકર બાહિર નિકાલેંગે ઔર ચાર મહીનાકી તશકીલ કરેંગે. યે હમારી ઈસ જમાઅતકી અલામાત હૈ. અગર તુમકો કહીં ખબર મિલ જાએ કે હમારે મુલ્કમેં ઐસી જમાઅત આઈ હૈ તો ઝરા વહાંકે લોગોંસે કેહ દેના કે ઉન લોગોંકો મસ્જિદોંમેં ઠેહરાઓ, ઉન લોગોંસે કામ લો. દીનકી બાતોંકો સુનો ઔર આપ લોગ ભી ઉન લોગોંકી બાત સુને. હમારે ઝહનમેં યે થા કે ઉન

લોગોંકે ઝહન સાફ હો જાએ તાકે ઉનકે મુલ્કોંમેં જમાઅત જાએ તો આસાનિયાં હોં.

ખૈર ઉસકે બાદ ઉન લોગોંને રસ્સી કાટી ઔર મસ્જિદકા ઈફતિતાહ હો ગયા. ઉસકે બાદ નાશ્તા આયા. હમ સબ ઔર વો ભી બૈઠ ગયે. હમારે ઝહનમેં યે બાત થી કે આપસમેં તઆરૂફ હોના ચાહિયે. ઉનહોંને તઆરૂફ કરાયા. ખૂબ હંસી ખૂશીકે સાથ સારી બાતેં હુઈ. ઉનકી તશ્કીલ કરનેકી હમને કોશિશ કી કે અભી ન જા સકો તો કભી ભી હિન્દુસ્તાન આના. ઔર અગર હિન્દુસ્તાન આના હો તો હમારે બંગલેવાલી મસ્જિદમેં ઝરૂર આના. બિલકુલ સીધી સાદી મસ્જિદ હૈ. પૂરી દુનિયાકે લોગ વહાં આતે હૈં.

### ઉર્દુનકે લિયે હમારી રવાન્ગી

દૂસરે દિન હમારા સફર ઉર્દુનકે લિયે થા. હમ રેલકે અંદર થે ઔર વો બડી તેજીકે સાથ ઉમ્માનકી તરફ જા રહી થી. ઉસ રેલકે અંદર અરબ નૌજવાન ભી બૈઠે હુએ થે, કુમારબાઝી (જુવાબાજી) હો રહી થી, કેરમબોર્ડ ખેલ રહે થે, શોરો શગફ હો રહા થા, જબ હમ લોગ રેલકે અંદર દાખિલ હુએ તો ચારોં તરફસે વો હમકો ધૂર ધૂરકર દેખને લગે. હમ ભી ચાહતે થે કે કુછ બાત હો લેકિન યે ચાહતે થે કે ઝરા માનૂસ કરકે બાત કી જાએ. ઈસ બીચ ઉનહોંને હમસે પૂછા કે તુમ કૌન લોગ હો? તો મૈંને કહા કે હમ લોગ હિન્દુસ્તાની હૈં. ઉસ ઝમાનેમેં જબલપુરકે અંદર બહોત ઝબરદસ્ત ફસાદ હુવા થા ઔર વો લોગ ફસાદકે મનાઝિરકો ટેલીવીઝન પર દેખતે થે. ઉસકે મનાઝિરકો વો લોગ બયાન કરને લગે કે જબલપુરમેં યે હુવા વો હુવા. યે સિયાસી બાત શુરૂ કર દી.

फ़िर उन नौजवानोंने कहा के हम आपसे अक सवाल करना चाहते हैं. मैंने कहा करो! उनहोंने कहा के नहेरू कैसे आदमी हैं? (उस वक़्त हमारे मुल्कके वज़ीरे आज़म यानी वज़ा प्रधान नहेरूञ थे) ईस किसमकी बातका ज़वाब देना हमारे लिये मुनासिब नहीं था और फ़िर अपने मुल्कके वज़ीरे आज़मके बारेमें हम कोई ऐसी बात कहें ज़े उनके ज़िलाफ़ पड़े ये ली ठीक नहीं. फ़िर हमने सोचा के हमें तो सियासी किसमकी कोई बात करना नहीं, मुंरीद अपने पीरकी करे, मुज्जवर अपने मदीनेकी करे, हमें तो बस तबलीग़ करनी है. तो हमने कहा के अक ईन्सान हैं उनके दो कान हैं, दो आंभें हैं, दो लोंठ हैं, अक ज़बान है, दो हाथ हैं, दो पैर हैं और अक दिल है और अल्लाहने हर ईन्सानको ये चीज़ें दी हैं और उसका ईस्तेमाल यूं है, उसके बाद डेण्ड घंटा तबलीग़की लाईनसे बयान किया. वो लोग सुनते रहे. फ़िर हमने उनसे पूछा के क्या आप लोग ईस कामको करेंगे. उन लोगोंने कहा के हम तैयार हैं. मैंने कहा के सिर्फ़ चार महीने आप लोगोंने मांग रहा हूं. हम उर्दुन ज़रहे हैं लेकिन अबी उम्मानकी इलां मस्जिदमें उतरेंगे. क्या तुम लोग वहां पहोंचकर उम्मानकी इलां मस्जिदके अंदर आओगे? उन लोगोंने कहा के जरूर आओगे.

अब वो लोग सियासतकी बात बूल गये. उनकी समज़में ये बात आ गयी के ये लोग ज़े काम कर रहे हैं येही ठीक है. नमाज़का वक़्त हुवा, नमाज़ पण्डी और उन लोगोंने ली पण्डी, तालीमके हल्लेमें ली शिरकत की. ज़िक्रके हल्लेमें ली शरीक हुअे. ट्रेन गोया "चलती फ़िरती मस्जिद" बन गयी. फ़िर हम लोग अपने दूसरे कामोंके लिये मश्वरामें शरीक हो गये के आगे क्या करना है और

કેસે કરના હૈ ઔર વો નૌજવાન અખબાર પઞ્હને લગે.

મૈને ઉનસે પૂછા કે “અખબારમેં કોઈ ખાસ ખબર હૈ? ઉનહોંને કહા કે હૈ. મૈને પૂછા ક્યા ખબર હૈ? ઉનહોંને કહા “મુલ્કે શામકે અંદર ઈન્કિલાબ આ ગયા” મૈને કહા ઈન્કિલાબ? ઉનહોંને કહા કે “હાં!” મૈને કહા “કિસકી હુકૂમત બની?” ઉનહોંને કહા “ફલાં ફલાંકી” મૈને પૂછા ઔર ક્યા ક્યા હુવા? ઉનહોંને કહા કે ફલાં ફલાં લોગ જેલકે અંદર દાખિલ કર દિયે ગયે હૈં ઔર યે વો લોગ થે જો મસ્જિદકે ઈફતિતાહમેં થે ઔર હમારે સાથ ખાનેમેં બૈઠે થે ઔર જિનસે હમને કહા થા કે અસલ મેહનત ખાનેકે બદલનેકી નહીં હૈ બલ્કે જિસ ખાનેમેં હૈં ઉસમેં દાના ડાલનેવાલેકો રાજી કર લિયા જાએ. તો મૈને અપને સાથિયોંસે કહા કે દેખો ઉન લોગોંકો યાદ આ ગયા હોગા કે હમ ઉપરકે ખાનેમેં થે આજ હમકો અલ્લાહને નીચેકે ખાનેમેં કર દિયા. અલ્લાહ કરે કે ઉનકી સમજમેં હમારી બાત આ ગઈ હો ઔર અલ્લાહકો રાજી કરનેવાલે બન જાએ.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! હમારા કામ ઐસા હૈ જો હર જગહ હો સકતા હૈ. લેકિન ઉસકો સીખના પડેગા, કરના તો પૂરી ઝિંદગી હૈ ઔર સારી ઉમ્મતકો યે કામ કરના હૈ.

### અપના વાકિઆ

જો શખ્સ ખડા હો ગયા ઔર પુખ્તા ઈરાદા કર લિયા તો વો ઈન્શા અલ્લાહ ચાર મહીને પૂરા કર લેગા. ઐસે કઈ કિસ્સે હુએ હૈં. મૈં બખ્ષઈકે અંદર ઈમામત કિયા કરતા થા. એક જમાઅત દેહલીસે પૈદલ ચલકર બખ્ષઈ હમારી મસ્જિદમેં આઈ. એક એક દિનકે લિયે

મુઝે કઈ મરતબા નિકાલા. ઔર અમીરે જમાઅતને દેખા કે મેરે ઉપર બડા અસર પડા.

અમીર સાહબ બિલકુલ બે પળહે થે. લેકિન એક હઝાર કિલો મિટર પૈદલ ચલનેકા મેરી તબીઅત પર બડા અસર પડા થા. સારે લોગોંને દેખા કે મૌલવી પર બડા અસર હુવા હૈ. લેકિન ઉન લોગોંને બડી હુસ્ન તદબીરસે કામ લિયા ઔર મુઝસે ચાર મહીને નહીં માંગે ઔર કહા કે હફતાવાલે ઈજતિમાઅમે આયા કરો. હમ વહાં પર જાતે થે. એક દિન એક ગ્રેજ્યુએટકા બયાન થા જો દો સાલ હિજાઝે મુકદ્દસમે ફિર આએ થે. ઉનકે બયાનકા મુઝ પર ઈતના અસર પડા કે ઉનહોંને ચાર મહીને માંગે તો મૈંને ચાર મહીને ઉસી મસ્જિદમે ખડે હોકર લિખવા દિયે. ઘર ગયા તો ઘરવાલે નારાઝ, મસ્જિદકે મુતવલ્લી નારાઝ ઔર મકતબવાલે નારાઝ, બચ્ચોંકે માં બાપ ભી નારાઝ, ચાલીસ રૂપિયા હમકો ઈમામતકા મિલતા થા ઔર ચાલીસ રૂપિયા મકતબકા મિલતા થા. ઉપરસે દસ હઝારકા કર્ઝા મુઝ પર થા. વાલિદ સાહબકા ઈન્તિકાલ હો ચુકા થા. સારે ઘરવાલે રોને લગે. લેકિન હમારે તબ્લીગકે જો દોસ્ત હોતે હૈં ઉનકો બહોત ગમ હોતા હૈ, ખૂબ રો રોકર દુઆએ માંગીં ઔર મેરે પાસ આકર કેહતે રહે કે ચલના હૈ. હમને ભી ટિકટ ખરીદ લિયા. ત્રીનસો રૂપિયા કર્ઝ લિયા ઔર ચલે ગયે. બમ્બઈ હમારે રિશ્તેદાર રોકને આએ ઔર વો રો રહે થે. કેહને લગે કે ઘરકા પૂરા ખર્ચા ઔર ઉપરસે ઈતના કર્ઝા હૈ ક્યા હોગા? મૈં ભી પરેશાન હો ગયા.

એક તબ્લીગકા કામ કરનેવાલા મુઝકો કિનારે લે ગયા ઔર કહા કે તુમ યે સમજ રહે હો કે તુમ દીનકા કામ કરોગે તો

ઉજડ જાઓગે, અરે તુમ ચમકોગે, તુમહારા ઘર ચમકેગા, તુમહારા મુલ્ક ચમકેગા, યે તુમહારા કામ હૈ. જબ ઝોરસે દર્દભરે લેહજેમેં કહા તો મૈં પાની પાની હો ગયા. મૈંને કહા કે અચ્છા મૈં ચલતા હૂં. જેબમેં ટિકટ થા, પૈસે ભી થે. મેરે રોકનેવાલે રિશ્તેદાર રોને લગે ઔર કેહતે રહે ઉતર જાઓ ઉતર જાઓ. લેકિન મૈં નહીં ઉતરા ઔર ચલા ગયા. વો ચાર મહીને આજ તક પૂરે નહીં હુએ.

ઔર મૈં તુમસે દુઆકી દરખવાસ્ત કરતા હૂં કે વો ચાર મહીને મૌત તક પૂરે ન હોં ઔર કોઈ કામ રૂકા ભી નહીં. સારે કામકો અલ્લાહને કર દિયા. ઈસ લિયે મૈં ચાહતા હૂં કે આપ ભી ચાર મહીને ઔર આઠ મહીનેકે લિયે ખડે હોકર અપને અપને નામ લિખવા દેં.

### હઝરત મૂસા (અલૈ.) કે વાકિઆતસે સબક

હઝરત મૂસા (અલૈ.) જબ તક ડન્ડેકો અપને ઈજ્તિયારસે પકડતે ઔર છોડતે રહે તો ઉસકા ફાઈદા સિર્ફ ઉનકી ઝાત તક મેહદૂદ રહા. ઔર જબ અલ્લાહકે હુકમસે પકડા ઔર છોડા તો એક તરફ બારહ ખાનદાનોં ઔર કબીલોંકી ઝરરત પૂરી હુઈ તો દૂસરી તરફ હઝારહા હઝાર ઈન્સાનોંકો હિદાયત મિલી.

ઈસી તરહ અગર આજ ભી અલ્લાહકે હુકમ પર હમ અપની જાન ઔર માલકો લગાએંગે, કુરબાન કરેંગે તો ઈન્શા અલ્લાહ હમારી ભી ઝરરતેં પૂરી હોંગી. સિર્ફ હમારી હી પરેશાનિયાં દૂર નહીં હોંગી બલકે લાખોં ઔર કરોડોં ઈન્સાનોંકી ભી પરેશાનિયાં દૂર હોંગી. હિદાયત સિર્ફ હમકો નહીં મિલેગી બલકે લાખોં ઔર



કરોડો લોગોંકો ભી મિલેગી. ક્યૂંકે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) સારે નબિયોંમેં સબસે અફઝલ હૈં ઔર વો પૂરે આલમકે લિયે નબી બનકર તશરીફ લાએ.

### દર્દ દિલ પૈદા કરો

દુકાન પર આદમી બૈઠા હૈ. આઠ નવ સાલકી બચ્ચી આ ગઈ ઔર કેહતી હૈ મેરે પાસ દો રૂપિયા હૈ મુઝકો ગલ્લા (અનાજ) ભી દે દો ઔર મુઝકો ઘી, નમક ઔર મિર્ચ ભી દે દો. જો દૂસરે ઔર દુકાનદાર હૈં ઉનહોંને દો રૂપિય લિયે ઔર ફેંક દિયે ઔર કહા કે યે સારી દુકાન દો રૂપિયેકે અંદર લૂટને આઈ હો. લેકિન એક દીનદાર આદમી થા જિસને અપની જાન ઔર માલકો ઝરૂરિયાત, ઈબાદાત, અખ્લાકિયાત ઔર દઅવત પર લગાના તય કર લિયા થા. ઉસને જબ દેખા કે આઠ નવ સાલકી લડકી દો રૂપિયે લેકર આઈ તો પૂછા કે તુમહારે ક્યા હાલાત હૈં? વો રોને લગી. ઉસને કહા કે મેરે વાલિદકા એક્સીડન્ટ (Accident) કે અંદર ઈન્તિકાલ હો ગયા. મેરી માં બેવા હો ગઈ ઔર મેરી માં પરદેમેં રેહતી હૈ. લોગોંકે બરતનકો સાફ કરકે અપની ઝરૂરિયાત પૂરી કરતી હૈ. આજ ઉસે કોઈ મઝદૂરી નહીં મિલી. તો આજ હમારે ઘરમેં ફાકા હૈ. હમારી ચાર બેહનેં ભી હૈં. ભાઈ ભી છોટે છોટે હૈં.

અબ યે સારા મંઝર સુનકર દુકાનદારકો રોના આ ગયા ઔર ઉસને અચ્છા ખાસા સામાન એક બડે ટોકરેમેં ભરકર અપને નોકરકે હાથ ઉસ લડકીકે સાથ ભેજ દિયા ઔર વો દો રૂપિયે ભી વાપસ કર દિયે.

અબ જબ દોનોં ઘર ગયે તો ખાના પકા, ધુવાં નિકલા, આંખોંમેંસે આંસૂ નિકલે કે અલ્લાહ ઉસકા ભલા કરે જિસને હમારે ફાકેકે અંદર હમારા સાથ દિયા. અબ ઉનકી આંખોંકે અંદર જો આંસૂ હૈ, વો નામાલૂમ કિતની નેઅમતેં દિલવાએંગે.

જૈસે બારિશ બરસતી હૈ તો ઝમીનકે અંદરસે કિતને ફલ, ફૂટ, તરકારિયાં વગૈરહ તૈયાર હોતી હૈ. ઈસી તરહ યતીમ ઔર બેવાકી આંખોંસે જબ આંસૂ નિકલેગા ઔર ઉનકે દિલોંસે દુઆએ નિકલેંગી તો બાઝ મરતબા સાત સાત નસલોં તકકે ફાકે દૂર હો જાતે હૈ.

તો મેરે મોહતરમ દોસ્તો! એક તરફ આદમીકો વો કરના હૈ જો ઉસકે ઉપર ઝરૂરી હૈ. ક્યૂંકે ઉસકે ન કરને પર જહન્નમમેં જાના પડેગા. ઔર દૂસરી તરફ જો ઝરૂરી નહીં હૈ બલકે બતૌર મહેરબાની ઔર બતૌર અખ્લાક કરના હૈ વો ભી કરે તાકે અલ્લાહકી તરફસે ઉસકે ખજાનેસે ફાઈદા પહોંચે.

અલ્લાહસે અપને સાથ જો કામ કરાના હો, તુમ વો કામ બંદોંકે સાથ કરના શુરૂ કર દો. અગર આદમી ચાહતા હૈ કે અલ્લાહ મુઝ પર રહમ કરે તો ઉસકા તરીકા યે હૈ કે વો દૂસરોં પર રહમ કરે.

હદીસમેં હૈ : “ઈરહમૂ મનૂ ફીલ અર્જિ યરહમ્કુમ મનૂ ફીસ્સમાઈ.”

તર્જુમા : ઝમીનવાલોં પર તુમ રહમ કરો આસમાનવાલા તુમ પર રહમ કરેગા.

ઈસી તરહ એક દૂસરી હદીસમેં હૈ.

કાનલ્લાહુ ફી ઔનિલ અબદિ મા કાન ફી ઔનિ અખીહિ.”

તર્જુમા : અલ્લાહ બંદેકી મદદમેં રેહતા હૈ, જબ તક બંદા

અપને ભાઈકી મદદમેં રેહતા હૈ.

તો અચ્છા ગુર યે હૈ કે જો કુછ હમેં અલ્લાહસે લેના હૈ, વો હમ દૂસરોંકે સાથ કરના શુરૂ કર દેં. હમ રહમ કરેંગે તો અલ્લાહ હમ પર રહમ કરેગા, હમ કરમ કરેંગે તો અલ્લાહ હમ પર કરમ કરેગા. હમ પરદાપોશી કરેંગે તો વો હમારી પરદાપોશી કરેગા.

**તૂને લોગોંકે ખોટે સિક્કે લિયે  
મૈંને તેરા અમલ કબૂલ કિયા**

બની ઈસરાઈલકા એક આદમી થા જો જાનકર દૂસરોંકે ખોટે સિક્કે લે લિયા કરતા થા ઔર સામાન પૂરા દિયા કરતા થા. મશહૂર હો ગયા કે ખોટા સિક્કા ફલાં જગહ પર ચલતા હૈ. તો લોગ ખોટા સિક્કા લાતે ઔર પૂરા સામાન લે જાતે.

ઉનકા ઈન્તિકાલ હો ગયા. ખુદાકે સામને પેશી હુઈ. અલ્લાહને પૂછા કે દુનિયાસે ક્યા લાએ હો? ઉસને કહા કે મૈં તો ખાલી હાથા આયા હૂં. ઈસ લિયે કે તેરી શાનકે મુનાસિબ હમ કોઈ અમલ નહીં કર સકે.

ઈન્સાન કિતના હી અચ્છેસે અચ્છા અમલ કરે, સદકા કરે, ખૈરાત કરે. અલ્લાહકી શાનકે મુનાસિબ નહીં કર સકતા. ક્યૂંકે અલ્લાહકી શાન બહોત બડી હૈ. હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) કી નમાઝ આલામેં આલા થી. લેકિન ઉનકો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને યે સિખાયા :

અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની ઝલમ્તુ નફ્સી ઝુલ્મન્ કષીરંવ્વલા યગ્કિરુઝ્ઝુનૂબ ઈલ્લા અન્ત, ફગ્કિરલી મગ્કિરતમ્ મિન્ ઈન્દિક

વરહમ્ની ઈન્નક અન્તલ્ ગફૂરુરહીમ.

તર્જુમા : અય અલ્લાહ! હમને અપને ઉપર બહોત શુલ્મ કિયા ઔર તેરે સિવા કોઈ ગુનાહોંકો નહીં બખ્શ સક્તા. બસ તૂ મુઝકો બખ્શ દે અપની જાનિબસે ઔર મુઝ પર રહમ કર, બેશક આપ બહોત બખ્શનેવાલે રહમ કરનેવાલે હૈં.”

દેખો! કિતની ઊંચી નમાઝ પળ્હી હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) ને, લેકિન આખિરમં ક્યા કહેલવાયા! કે અય અલ્લાહ! મૈંને બહોત શુલ્મ કિયા, મુઝકો મઆફ ફરમા. તો હમારી ઔર તુમહારી ક્યા હૈસિયત હૈ.

મોહતરમ દોસ્તો! લેકિન અલ્લાહકા યે બહોત બડા કરમ હૈ કે વો મહેરબાની ઔર ફઝલ ફરમાકર ઉસકો કબૂલ કરતે હૈં. કબૂલ કરકે ફિર ઉસકો બળ્હાતે હૈં ઔર ફિર જન્નતકે અંદર અલ્લાહ નેઅમતેં દેતે હૈં.

ઈસ લિયે ઉનહોંને યૂં કહા કે “અય અલ્લાહ તૂ પાક મૈં તો ખાલી હાથ આયા હૂં. તેરી શાનકે મુનાસિબ મેરા કોઈ અમલ નહીં. મગર એક કામ કરતા થા કે લોગોંકે ખોટે સિક્કે લે લિયા કરતા થા.” તો અલ્લાહ પાકને ફરમાયા કે તૂને લોગોંકે ખોટે સિક્કે લિયે, તો મૈંને તેરે ખોટે આમાલ કબૂલ કિયે. ઉસકે બાદ ઉસકો જન્નતકે અંદર દાખિલ કર દિયા.

યે હમારા દઅવતકા કામ ભી એસા હી હૈ. જિતના દૂસરોંકો જન્નતકી તરફ લાનેકી ફિકર કરોગે. અલ્લાહ અપને ફઝલો કરમસે ઉસ ફિક કરનેવાલેકો જન્નતકી તરફ લેકર ચલા જાએગા. ઉન સબકો જિતની બડી જન્નત મિલેગી, જિસને ઉન સબકે ઉપર મેહનત કી હૈ, ઉસકો ઉતની બડી જન્નત અકેલેકો મિલેગી.

## ઈસાર વ હમદદીકી અજીબો ગરીબ મિસાલ

ઔર યે મિઝાજ સિર્ફ માલદારોંકે અંદર હી નહીં, બલ્કે ગરીબોંકે અંદર ભી પૈદા હોં.

દેખિયે! બકરીકી સિરી સહાબા (રદિ.) કે સાત ઘરોંકે અંદર ફિરી. વો સારેકે સારે ગરીબ થે. જિસકે ઘર બકરીકી સિરી આઈ, વો ભી ગરીબ થા. લેકિન ઉસને સોચા કે મેરે તો દો બચ્ચોં પર ફાકા હૈ લેકિન મેરે પડોસીકે ત્રીન બચ્ચોં પર ફાકા હૈ. લિહાઝા વો ઝિયાદા મુસ્તહિક હૈ, તો ઉસ સિરીકો પડોસીકો દે દિયા. ઉસકા પડોસી ભી ગરીબ, ઉસને દેખા કે મેરે ઉપર તો દો દિનસે ફાકા હૈ લેકિન મેરે પડોસી પર ત્રીન ચાર દિનકા ફાકા હૈ લિહાઝા વો ઝિયાદા મુસ્તહિક હૈ, તો ઉસને બકરીકી સિરી ઉસકો દે દી. ઈસી તરહ હર એક દૂસરે પર ખર્ચ કરનેકી વુજૂહાત નિકાલતા રહા. વો સિરી ફિરતી ફિરાતી ઉસી પેહલે ઘર પર પહોંચ ગઈ ઔર ઉસ પેહલે ઘરવાલેને પકાકર ખાઈ.

તો બકરીકી સિરી સાત ઘરોંમેં ફિરી ઔર જહાંસે ચલી થી વહીં પહોંચ ગઈ લેકિન સાતોં ઘરોંકે અંદર આખિરતકી પૂંજ તૈયાર હો ગઈ. ક્યૂંકે હર એકને ઈસાર ઔર હમદદીવાલા મઆમલા કિયા.

## ઈન્તિહાઈ મહેબૂબ અમલ

ઈસી તરહ એક ઘરકે અંદર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા તાલિબે ઈલ્મ મહેમાન આયા. ખાના સિર્ફ ઈતના હૈ કે મહેમાન ખા સકે. મહેમાનકે સામને ખાના રખ્યા ગયા ઔર ઔરતને ચિરાગકી

બત્તી ઠીક કરનેકે બહાને ચિરાગકો ગુલ કર દિયા. ક્યૂંકે અગર ચિરાગ જલેગા તો મહેમાનકો અંદાજા હો જાએગા કે ઈતના હી ખાના હૈ ઓર ઘરવાલોંકો ભી ખાના હૈ, તો થોડા ખાએગા ઓર છોડ દેગા. ઈસી વજહસે ઉસને ચિરાગકો ગુલ કર દિયા તાકે પેટ ભરકર ખા લે.

દેખિયે! યહાં ખિલાનેવાલા જો મહેમાનનવાજા હૈ, ગરીબ હૈ. માલદાર નહીં હૈ લેકિન ઉસકે અંદર કેસા ઈસાર ઓર કેસી હમદર્દી ઓર કેસા ખર્ચ કરનેકા જઝબા હૈ. (આમ તૌરસે જહાં ખર્ચ કરનેકા મઆમલા આતા હૈ વહાં ઝહનોંમેં યે બાત આતી હૈ કે માલદાર ખર્ચ કરે. હાલાંકે ખર્ચ કરના સિર્ફ માલદારોંકે વાસ્તે નહીં હૈ બલ્કે ગરીબ ભી કરે. આમ તૌર પર માલદારોંકો ગરીબોંકી ઝરૂરતોંકા પતા નહીં ચલતા. લેકિન ગરીબ ગરીબકો જાનતા હૈ, એક દૂસરેકી તંગીકો જાનતા હૈ. ગરીબકે લડકે બચ્ચે રો રહે હૈ. દૂસરા ગરીબ જાનતા હૈ કે ક્યૂં રો રહે હૈ. લેકિન માલદારકો પતા નહીં. તો અબ યે ગરીબ દૂસરે ગરીબકી ઝરૂરતકો પૂરા કરેગા.)

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! ઉસ ઔરતને ચિરાગ ગુલ કર દિયા કે મહેમાન ખા લે હમ ખાએં યા ન ખાએં.

અબ સુબહકે વક્ત નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં જબ યે સહાબી (રદિ.) પહોંચે હૈં તો રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે આજ રાત તુમને કૌનસા કારનામા અંજામ દિયા કે તુમહારા ઓર તુમહારે જૈસોંકા તઝકિરા કુરઆનમેં આયા હૈ :

“યુઝ્ઝિરુન અલા અન્ફુસિહિમ વલૌ કાન બિહિમ ખસાસહ.”

(પા. ૨૮, રૂ. ૪)

તર્જુમા : તંગીકી હાલતમેં રેહકર ભી દૂસરોંકો અપને ઉપર

તરજીહ દેતે હું.

અગર કિસીકો માલૂમ હો જાએ કે એક વઝીરને અપની મજલિસમેં મેરા તઝકિરા કિયા તો કિતની ખૂશી હોગી કે મેરા ઝિક ઉસ વઝીરકી મજલિસમેં હુવા. ઔર યહાં ભૂકોંકો ખાના ખિલાનેવાલોંકા ઝિક અલ્લાહ કુરઆનકે અંદર કર રહે હું ઔર સિફેં ઉસી આદમીકે લિયે નહીં જિસને ખાના ખિલાયા. બલકે કિયામત તક ઈસ તરીકેસે જો ભી દૂસરોંકી ખૈર ખબર કરેગા, ઈસ આયતમેં ઉસકા ભી ઝિક હૈ.

### હઝરત ઉમર (રદિ.) કા ગવર્નરકો કોડા મારના તંબીહ વ એહતિરામકી આ'લા મિસાલ

હઝરત ઉમર ફારૂક (રદિ.) તવાઝોઅ વ ઈન્કિસારી સિખાતે થે કે આદમીકે અંદર તવાઝોઅ પૈદા હો જાએ. હકીકતન આદમી અપનેકો છોટા સમજને લગે. હઝરત જાલૂત બહરૈનકે ગવર્નર હું. ઉનહોંને બડા કારનામા કિયા. એક મરતબા બૈઠે હુએ થે, લોગ બડી તારીફ કર રહે થે કે ઉનહોંને કિતના બડા કારનામા અંજામ દિયા. બડી આમ્દની હુઈ. હઝરત ઉમર (રદિ.) થોડી દેરમેં પીછેસે આએ ઔર ઉનકી કમર પર દો કોડે ઝોરસે મારે. જબ એક તરફ આદમીકી તારીફ હો રહી હો ઔર ઈસી હાલતમેં ઉસકી પિટાઈ હો જાએ તો કિતની રૂસ્વાઈ ઔર શરમિંદગી હોગી.

અબ હઝરત જાલૂત પરેશાન હો ગયે કે કિસને મુઝે મારા. પીછે મુઝકર દેખા તો હઝરત ઉમર ફારૂક (રદિ.) થે. ઉનકો દેખકર ખામોશ હો ગયે. ઈસ લિયે કે હઝરત ઉમર (રદિ.) કા બડા

એહતિરામ થા.

હઝરત ઉમર (રદિ.) કી સખ્તી લોગોંકે દરમિયાન બહોત મશહૂર થી. લેકિન સખ્તીકે સાથ સાથ તકવા બહોત બળ્હા હુવા થા.

હઝરત જલૂતકો જબ દો કોડે પડે તો ઉનહોંને હઝરત ઉમર (રદિ.) સે પૂછા કે હઝરત! અગર મેરેસે કોઈ ગલતી હો ગઈ હો તો મુઝકો બતા દો, તાકે મੈં ઠીક કર લૂં. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા તુમહારી કોઈ ગલતી મેરે સામને નહીં આઈ. લેકિન હિક્ઝે માતકદમ (બચાવ) કે તૌર પર દો કોડે મારે. યે ઈસ લિયે મારે કે મજમાકે અંદર તુમહારી તારીફ હો રહી હૈ. કહીં તુમહારે ઝહનમૈં યે બાત ન આ જાએ કે મૈં તો બહોત કુછ હૂં.

**પિટાઈ નહીં કરની હૈ, મૌકા આ જાએ  
તો પિટાઈ બરદાશત કરની હૈ**

લેકિન મૈં તુમકો એક બાત બતા દૂં કે કહીં તુમ લોગ ભી લોગોંકી પિટાઈયાં ન કરને લગ જાના. નકલ કૌનસી બાતકી ઉતારની હૈ? ઈસસે કૌનસા ઉસૂલ મિલા? ક્યા ઈસસે યે ઉસૂલ મિલા કે હમ દૂસરોંકી પિટાઈયાં કરે? નહીં! ઈસસે યે ઉસૂલ મિલા કે અગર કોઈ ખુદા ન ખ્વાસ્તા જઝબાતમૈં આકર હમારી પિટાઈ કર દે તો હમ હઝરત જલૂતકી તરહ બરદાશત કરે, ન યે કે હઝરત ઉમર (રદિ.) કી તરહ પિટાઈ શુરૂ કર દેં. હઝરત ઉમર (રદિ.) કી પિટાઈકે સાથ ઉનકા તકવા ભી બહોત બળ્હા હુવા થા જો હમારે તુમહારે બસકી બાત નહીં.



## હઝરત મૌલાના ઈલ્યાસ સાહબ (રહ.)

### કા અખ્લાક

હઝરત મૌલાના ઈલ્યાસ સાહબ (રહ.) થકેમાંદે રાતકો લેટે. મેવાતકે બડે બડે ચોધરીયોંમેં દો ચોધરી મિલને આએ. હઝરત મૌલાના (રહ.) કે કરીબ ખિદમત ગુઝાર લોગ રેહતે થે. ઉનહોંને ઉન ચોધરી સાહિબાનકો રોક દિયા ઔર કહા હઝરત આરામ કર રહે હૈં. આપ ચલે જાએ, સુબહ આના. હઝરત મૌલાનાકો પતા ચલ ગયા કે કોઈ ચોધરી મિલને આએ હૈં. મૌલાના (રહ.) ઉઠકર કમરેમેં બેઠ ગયે ઔર કહા કે ચોધરીકો બુલાઓ.

ઈસ લિયે કે દુન્યવી લાઈનકા ચોધરી હોતા હૈ ઉસકા ભી ઈકરામ કરના ચાહિયે. દુન્યવી લાઈનકા કોઈ ભી બડા આદમી આએ તો ઉસકા ઈકરામ કરના ચાહિયે.

### હર કૌમકે મુઅઝ્ઝઝ આદમીકા ઈકરામ કરો

(રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદે ગિરામી ઔર અમલ)

રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદે ગિરામી હૈ :

હર કૌમકે બડે આદમીકા ઈકરામ કરો.

ચાહે વો દીનદાર ન હો. જબ તુમ ઉસકા ઈકરામ કરોગે તો વો કરીબ આએગા.

હાતિમ તાઈકે બેટે જિનકા નામ અદી ઈબ્ને હાતિમ (રદિ.) થા. બડે લોગોંમેંસે થે. વો રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) સે મિલને આએ તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) અપને બિસ્તરસે ઉઠ ગયે ઔર અપને

કપડેકો બિછા દિયા કે મેરે ઈસ કપડેસે ચલકર મેરે બિસ્તર પર આઓ. હાલાંકે હઝરત અદી ઈબ્ને હાતિમ (રદિ.) મુસલમાન ન થે. તબ ભી સારે નબિયોંકે સરદાર ઉઠ ગયે ઔર ખડે હોકર અપના કપડા બિછા દિયા કે ઈસ પરસે હોકર બિસ્તર પર આએ.

લેકિન મેરે ભાઈ! દુન્યવી લાઈનકે જો ચોધરી હોતે હૈં, ઉનકે અંદર ભી બડી સૂઝબૂઝ હોતી હૈ. અદી ઈબ્ને હાતિમ (રદિ.) ને ઉસ કપડેકો ઉઠા લિયા ઔર ઉઠાકર અપને સર પર રખ લિયા ઔર કહા કે યે આપકા કપડા ઐસા નહીં હૈ કે મેરે પૈરોંકે નીચે આવે. યે કપડા તો સર પર ઉઠાનેકે કાબિલ હૈ ઔર રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કે પાસ બૈઠ ગયે. આપને દઅવત દી. ઉનહોંને કલિમહ પઞહ લિયા. હમારી જમાઅતોંકે અંદર ખુસૂસી ગશત ઈસી લિયે હોતા હૈ.

કિસી ભી લાઈનકા કોઈ બડા આવે તો ઉસકા ઈકરામ કરના, ઈકરામ કરકે ઉસકો માનૂસ કરના, માનૂસ કરોગે તો યે બડા આદમી એક મરતબા ઝબાનસે કેહ દેગા કે યે અચ્છા કામ હૈ તો નામાલૂમ કિતને આદમી ઉસસે માનૂસ હો જાએગે.

મેરે દોસ્તો! અગર કામ ઉસૂલકે સાથ કરેંગે તો હમ દૂસરોંકો ઈસ કામસે જોડનેવાલે બનેંગે.

અલ્લાહ તઆલા હમેં ઈસ કામકી કદર કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ ઔર હમ લોગોંકો ઈસ કામસે જોડનેવાલે બનાએ ઔર ઈસ કામ પર અપની જાન વ માલકો લગાનેવાલે બનાએ.

### હઝરત અબૂ દરદા (રદિ.) કા યકીન

હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને સહાબએ કિરામ (રદિ.) કે અંદર અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે વા'દે પર યકીનકો

પૈદા ક્રિયા ઔર ઈસ દરજ્જા પૈદા ક્રિયા કે હઝરત અબૂ દરદા (રદિ.) અપની મસ્જિદમાં એક મરતબા બૈઠે થે. કિસીને આકર ખબર દી કે હઝરત મોહલ્લેમાં આગ લગ ગઈ હૈ આપકા ભી મકાન જલ ગયા. તો હઝરત અબૂ દરદા (રદિ.) ને ફરમાયા કે નહીં જલા. દૂસરેને ખબર દી તબ ભી કહા નહીં જલા. ઈસી તરહ કઈ આદમિયોને કહા ઔર આપ ઈત્મીનાનસે બૈઠે રહે. થોડી દેરકે બાદ એક આદમી આયા ઉસને કહા કે પૂરા મોહલ્લા જલ ગયા ઔર આપકા ઘર બચ ગયા. ઉનહોંને કહા કે મૈંને તો પેહલે હી કહા થા કે મેરે મકાનમેં આગ નહીં લગી.

લોગોંને પૂછા કે હઝરત! આપને ઈતને ઈત્મીનાનસે કહા કે નહીં લગી. આખિર કયા બાત હૈ? હઝરત અબૂ દરદા (રદિ.) ને ફરમાયા કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને એક દુઆ બતાઈ થી ઔર ઉસકે સાથ સાથ યે ભી બતાયા થા કે જો શબ્સ ઉસકો સુબહ પળહ લેગા તો વો શામ તકકે અચાનક હાદસાતસે મેહફૂઝ રહેગા, ઔર અગર શામકો પળહ લેગા તો સુબહ તકકે અચાનક હાદસાતસે મેહફૂઝ રહેગા. મૈંને ઈસ દુઆકો પળહ લિયા થા. તો તુમ કેહતે હો કે આગ લગ ગઈ ઔર અલ્લાહકે પ્યારે નબી (સ.અ.વ.) કેહતે હૈં કે નહીં લગી. તો મૈં તુમકો સચ્ચા માનૂં યા અલ્લાહકે પ્યારે નબી (સ.અ.વ.) કો સચ્ચા માનૂં.

ઈસી તરહ દોસ્તો! હમેં અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કી બાતોંકે યકીનકો અપને દિલકે અંદર ઉતારના હૈ ઔર ઈમાનકો મઝબૂત ઔર તાકતવર બનાના હૈ.

## બની ઈસરાઈલકો અલ્લાહકી ગૈબી મદદને બચાયા

અબ ઉસકી આપ હઝરત મિસાલેં સુન લેં. બની ઈસરાઈલ કમઝોર, કમ તાકત ઔર કમ તા'દાદ થે, લેકિન ઉનહોંને મૂસા (અલૈ.) કી તરબિયતમેં ઈમાન ઔર આમાલવાલા રાસ્તા ઈષ્ટિયાર કિયા. ઉસ પર પરેશાનિયાં ઔર દિક્કતેં પેશ આઈ લેકિન ઉનહોંને અલ્લાહકે હુકમકો નહીં તોડા. ઈમાન ઔર આમાલવાલી લાઈનકો નહીં છોડા. અબ બાદમેં અલ્લાહકી ગૈબી મદદ આ ગઈ. મસલન અલ્લાહ પાકને હઝરત મૂસા (અલૈ.) કે ઝરીએ બની ઈસરાઈલસે યે ઈરશાદ ફરમાયા કે મેરે બંદોંકો લો, ઔર મિસરસે નિકલ જાઓ જબ તક મિસરમેં થે, ફિરઔનકે આદમી મારતે થે, પીટતે થે, ઝલીલ કરતે થે. ઔર અબ અલ્લાહકા હુકમ હુવા કે મિસરકો છોડ દો. ઉનહોંને જબ ઈસ હુકમકો પૂરા કિયા તો કુછ ઝાહિરી તરબિયત ખાને કમાનેકી ઝરૂર મુતાસ્સિર હુઈ. લેકિન ઉનહોંને ઈસ હુકમકો પૂરા કિયા ઔર નિકલ ગયે. અબ પીછેસે ફિરઔન અપના લશ્કર લેકર આ ગયા. સામને સમંદર, યે બીચારે બીચમેં એક બહોત બડે મુજાહિદેમેં આ ગયે. સબ કેહ પડે “ઈન્ના લમુદરૂન” હઝરત હમ તો પકડે ગયે. હઝરત મૂસા (અલૈ.) સે અલ્લાહકા ગૈબી મદદકા વા'દા થા :

“લા તખાફુ દરકંવ વલા તખ્શા.” (પારા ૧૬)

ડરના મત કે તુમહેં ફિરઔન પકડ લે ઔર ન હી કિસી બી ઔર તરહકા ખૌફ કરના. ઈસ વાદે પર ભરોસા કરતે હુએ હઝરત મૂસા (અલૈ.) ને એલાન કિયા :

“કલ્લા ઈન્ન મઈય રબ્બી સયહદીન.”

તર્જુમા : હરગિઝ વો બાત નહીં જો તુમ કેહ રહે થે. મેરે સાથ મેરા અલ્લાહ હૈ જો રાસ્તા નિકાલેગા.

ઝાહિરન કુછ નઝર નહીં આતા થા. લેકિન અલ્લાહ પાકને સમંદરમેં રાસ્તે કર દિયે. બની ઈસરાઈલ ઉસસે પાર ઉતર ગયે. જબ ઉનહીં રાસ્તોં પર ફિરઔન આયા તો પાનીમેં ગયા ઔર વો ડૂબ ગયે.

ઈસ તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને બની ઈસરાઈલકો ફિરઔનકે શરસે બચાયા. મગર કબ? જબ ઉનહોંને અલ્લાહકે હુકમકો પૂરા કરનેકે લિયે અપની ઝાહિરી તરતીબકો આગે પીછે કર દિયા ઔર ખુદાઈ તકાઝાકો પૂરા કર દિયા. તબ ગૈબી તરીકે પર અલ્લાહને ઉનકો બચા લિયા.

**મેં કેહતા હૂં અલ્લાહકે દીનકા ક્યા હોગા?**

**(હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) કા જવાબ)**

રસૂલે પાક (અલૈ.) તીન હઝારકા મજમા હઝરત ઉસામા (રદિ.) કે સાથ મુલ્કે શામકી તરફ ભેજનેકા હુકમ દે ગયે થે. ઈસ હુકમકો ખલીફએ અવ્વલ સૈયદના હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) ને પૂરા કિયા. ઐસે વક્તમેં જબકે હિરક્લ રૂમ દો લાખકા મજમા લેકર મદીના મુનવ્વરહકો તહસ નહસ કરનેકે લિયે નિકલ ચુકા થા. એક તરફ મુસયલમા કઝ્ઝાબ નબુવ્વતકા દા'વા કર ચુકા થા. એક બડા મજમા ઉસકે સાથ હો ચુકા થા. ચારોં તરફસે કિતને ઔર ફસાદ આ ચુકે થે. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કે દુનિયાસે

તશરીફ લે જાનેકે બાદ સારા મદીના ખતરાતસે ઘિર ચુકા થા. એસી હાલતમેં હઝરત સૈયદના અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) ને નબી (સ.અ.વ.) કે હુકમ કે હઝરત ઉસામા (રદિ.) કી જમાઅતકી રવાના કર દો, પૂરા કિયા. ઉનહોંને જમાઅતેં રવાના કર દી. અગરચે સહાબા (રદિ.) ને સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) સે કહા કે ઉનહોં રોક લો. લાખોંકા હમ્લા હોનેવાલા હૈ, મદીનેકી ઔરતોં બચ્ચોંકા ક્યા હોગા? લેકિન હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) ને ફરમાયા કે મદીનેકી ઔરતોં બચ્ચોંકો કેહતે હો, મેં કેહતા હૂં કે નબી (સ.અ.વ.) કે હુકમકા ક્યા હોગા? અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.) કા હુકમ જબ બદરમેં પૂરા હુવા તો બાવજૂદ યે કે ઝાહિરી તરતીબ હમારી આગે પીછે થી લેકિન મદદે ઈલાહીસે કામ બના.

ગઝવએ હુનૈનમેં હમારી ઝાહિરી તરતીબ બહોત મઝબૂત ઔર મુનઝઝમ થી. બારહ હઝારકા મજમા સાથ થા. તૈયારી ઔર સામાન બહોત થા. સામનેવાલે સિર્ફ ચાર હઝાર થે. ઉનકી તૈયારી ઔર સામાન ઈતના નહીં થા. લેકિન હમારે અંદર ઝરાસા યે ખયાલ આ ગયા કે હમ તો ભારી તા'દાદમેં હૈં ઔર વો થોડી. કુછ લોગોંકી નિગાહ અલ્લાહસે હટકર અપની તા'દાદ પર રૂકી તો અલ્લાહકી મદદ આસમાન પર રૂક ગઈ. તબ યે બારહ હઝારકા મજમા ચારે હઝારકે મુકાબલેમેં ભાગને લગા સિવાએ ચંદકે જો હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સાથ રૂક ગયે. જબકે ગઝવએ બદરમેં ત્રીનસો તેરહ, હઝારકે મુકાબલેમેં થે ઔર જમ ગયે ક્યૂંકે વહાં અલ્લાહકી મદદ થી.

ક્યૂં મદદ થી? ઈસ લિયે કે બાત પૂરી કર દી થી.

અબ યહાંસે મદદ ક્યૂં ઉઠ ગઈ?

ઈસ લિયે કે બાત પૂરી હોનેમેં કસર રેહ ગઈ. ગઝવએ ઉહદકે અંદર અલ્લાહકી મદદ ઉઠ ગઈ. ઈસ લિયે કે નબી (સ.અ.વ.) ને એક બાત ફરમા દી થી, વો બાત ચંદ આદમિયોંસે છૂટ ગઈ. નબી (સ.અ.વ.) કી બાતકા છૂટ જાના અલ્લાહકી મદદકા રૂક જાના હૈ. નબી (સ.અ.વ.) કી બાતકા પૂરા હોના અલ્લાહકી મદદકા ઉતરના હૈ.

હમ બગૈર મદદે ઈલાહીકે કુછ નહીં કર સકતે, ન હમારા સામાન કુછ કર સકેગા ઔર ન હમારી તા'દાદ. હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) ને હુકમકો પૂરા કિયા. સબકો ભેજ દિયા. સિર્ફ સો દો સો રેહ ગયે.

દોબારહ ફિર તકાઝા આયા, ઈતિલાઆત (બબરેં) મિલીં કે કુછ લોગ મુરતદ હો રહે હૈં. હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) ને ફરમાયા કે હમ સબ લોગ ચલેં, ઈસ કિતનેકા સદે બાબ (રોકથામ) કરેં. તો હઝરત ઉમર (રદિ.) ને અર્જ કિયા :

અય અમીરૂલ મુઅમિનીન! મદીનાકી ઔરતોં ઔર બચ્ચોંકા ક્યા હોગા?

હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) કે ઝહનમેં ક્યા થા?

કે તુમ કેહતે હો કે મદીનાકી ઔરતોં ઔર બચ્ચોંકા ક્યા હોગા? મેં કેહતા હૂં કે “અલ્લાહકે દીનકા ક્યા હોગા?

એક તરફ મદીનાકી ઔરતોંકા જિંદા રેહના ઔર મરના હૈ, એક તરફ અલ્લાહકે દીનકા જિંદા હોના ઔર મિટના હૈ, ઈન દોનોંકા જબ મુકાબલા પડ ગયા તો હમ દીનકો મુકદ્દમ કરેંગે.

## અલ્લાહકે દીનકા મિટના મેં ગવારા નહીં કર સકતા (હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) કા બયાન)

મુરતદીનસે મુકાબલાકી તેહરીક હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) ને ચલાઈ ઔર કહા કે ઈસ રાહમેં મેરી બી શહાદત હો જાએ. ઉમ્મહાતુલ મુઅમિનીન (રદિ.) શહીદ હો જાએ. હમારી લાશેં તડપ રહી હો. હમારા દફન કરનેવાલા કોઈ બાકી ન રહે. જંગલકે ભેડિયે ઔર કુત્તે હમારી લાશોંકો ખાએ. યે સબ કુછ મેં ગવારા કર સકતા હું, લેકિન અલ્લાહકે દીનકા મિટના મેં ગવારા નહીં કર સકતા.

હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) કે અઝ્મ વ ઈરાદાકે આગે સબકી હુજજતે શિકસ્ત ખા ગઈ, સબ નિકલ ગયે, મદીના ખાલી હો ગયા. સિર્ફ ઔરતે ઔર બચ્ચે રેહ ગયે. ચારોં તરફસે પરેશાનિયાં ઈલાતા કિયે હુએ થી. લેકિન જબ કુરબાની દી તો અલ્લાહકા ગૈબી નિઝામ ચલા.

અલ્લાહ રખ્ખુલ ઈઝ્ઝતને હિરક્લ (શાહે રૂમ) પર રો'બ ડાલ દિયા. વો દો લાખકા મજમા લેકર મદીના પર હમ્લા કિયે બગૈર વાપસ ચલા ગયા. મુરતદીન પર બી અલ્લાહને રો'બ ડાલા કે વો સબકે સબ ફિર ઈમાનકી તરફ લૌટ આએ. ઈસ તરહ મદીના દો મદીનાકે અંદર જો ફિઝા હઝરત નબીએ પાક (સ.અ.વ.) છોડકર ગયે યે વૈસી હી ફિઝા હો ગઈ.



## નબી (સ.અ.વ.) કી તાઈફવાલી તકલીફ પર હમ હિન્દુસ્તાન વાલોંકો ઈમાન મિલા

હમ હિન્દુસ્તાનવાલોંકો જો ઈમાન મિલા, યે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી તાઈફકી તકલીફ પર મિલા. તાઈફમેં હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને જો તકલીફ ઉઠાઈ કે આપ પર પત્થર મારે ગયે, બેહોશ હુએ, બેહોશીકી હાલતમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો બાગમેં લાયા ગયા. પાનીકા છિડકાવ કિયા ગયા. આપ (સ.અ.વ.) કી આંખ ખુલી. દેખા કે હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) ખડે હૈં, ઉનકે સામને પહાડોંકા ફરિશ્તા ખડા હૈ. હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) ને કહા અલ્લાહને સબ દેખ લિયા સુન લિયા, અલ્લાહને પહાડોંકા ફરિશ્તા ભેજા હૈ. પ્યારે નબી (સ.અ.વ.) આપ જો કહેંગે ઈસ ફરિશ્તેસે વો કરેઆ. અલ્લાહકે હુકમસે આયા હૈ, અગર કહિયે તો દોનોં પહાડ મિલાકર તાઈફવાલોંકો પીસ દે.

લેકિન હુઝૂરે પાક (સ.અ.વ.) કે કલ્બે મુબારકમેં ઈન્સાનિયતકા ગમ થા. અલ્લાહકે નબી અલ્લાહકે અઝાબકો રૂકવા રહે થે.

અય મેરે અલ્લાહ! તૂ અઝાબકો રોક દે. યે નહીં માનતે તો હો સક્તા હૈ ઉનકી ઔલાદ માન લે.

એક તરફસે અઝાબ રૂકવાયા જા રહા હૈં, ઔર જિનકે ઉપરસે અઝાબ રૂકવાયા જા રહા હૈ જબ ઉનકે પાસ જાતે હૈં તો વો પત્થર માર મારકર બેહોશ કરતે હૈં. ઉસ બેહોશીકે બાદ આપને જો દુઆ માંગી, વો કિસ કદર રિક્ત આમેઝ ઔર દર્દભરી હોગી. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કી દુઆએ જો કિતાબોંમેં આ ગઈ હૈં વો દુઆએ

એસી હું જિનકો સુનનેવાલોંને સુના લેકિન તન્હાઈકી દુઆએ જો પૂરી ઈન્સાનિયતકે ગમમેં માંગી જાતી થી ઉનકો કિસીને નહીં સુના. ન માલૂમ વો કિતની દર્દભરી દુઆએ હોંગી.

મેરે મોહતરમ બુઝુર્ગોં ઔર દોસ્તો! રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કો મારનેવાલે ઔર ધક્કા દેનેવાલોંકી હરકત પર હમેં ગમ ઔર સદમા હૈ. લેકિન સદમા હમેં ઈસ બાત પર ભી હોના ચાહિયે કે જિસ પાકીઝા ઝિંદગીકે લિયે આપ (સ.અ.વ.) ને ધક્કે ખાએ આજ મુસલમાનોંકે ઘરસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા પાકીઝા દીન ઔર તરીકા ધક્કા ખા રહા હૈ. કારોબાર ઔર શાદિયોંસે ધક્કે ખા રહા હૈ.

યે બડી દર્દભરી બાત હૈ કે વો તો ઝાલિમ ઔર દુશ્મન થે, ઉન ઝાલિમોંને અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.) કો ધક્કે મારે. લેકિન દોસ્તો! જિસ પાકીઝા દીન ઔર પાકીઝા તરીકાકો જરી કરનેકે લિયે આપ (સ.અ.વ.) ને ધક્કે ખાએ વોહી દીન ઔર પાક તરીકા આજ કલિમહ પળહનેવાલોંકે ઘરસે ધક્કે ખા રહા હૈ ઔર કારોબારસે ધક્કા ખા રહા હૈ.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને કોઈ બદ દુઆ નહીં કી ઔર કહા કે અગર યે નહીં માનતે તો ઉનકી ઔલાદ માનેગી. હાલાત એસે થે કે દીનકે ફૈલનેકી કોઈ સૂરત ઉસ વક્ત નઝર નહીં આ રહી થી. લેકિન આખિર વક્તમેં યેહી તાઈફવાલે મદીનેમેં આએ ઔર ઉનહોંને કલિમહ પળહા. ઉનહોંકી નસલમેં હઝરત મુહમ્મદ બિન કાસિમ સકફી (રહ.) પૈદા હુએ. વો ઈમાન ઔર આ'માલવાલોંકી એક જમાઅત વહાંસે લેકર ચલે ઔર હિન્દુસ્તાન આએ. સિંધકે ઈલાકેમેં કદમ

રખ્યા. ઉસ ઝમાનેમેં હિન્દુસ્તાન, પાકિસ્તાન, બંગ્લાદેશ, બર્મા યે સબ મુલક હિન્દુસ્તાન હીમેં થે. વો ઈમાન ઔર આમાલવાલી એક જમાઅત સાથ લાએ થે. લોગોંને ઉસે દેખા ઔર દેખકર ઈમાનવાલી બાતેં ફેલીં ઔર ફેલતી ચલી ગઈ. યહાં તક કે આજ કરોડોંકી તા'દાદમેં કલિમહ પળ્હનેવાલે પૂરે મુલકમેં ફેલે હુએ હૈં. જિસમેં હમ ઔર આપ ભી હૈં. યે મુહમ્મદ બિન કાસિમ સકફી (રહ.) કે ઈમાન ઔર આમાલવાલી જમાઅતકે આનેકી બરકત હૈં.

### રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે તરીકેકી તાકત

હઝરત મૂસા (અલૈ.) અલ્લાહકે નબી હૈં. સમંદરકે અંદર બારહ રાસ્તે બને ઔર ઉસકે અંદર ઉનકી ઉમ્મત અપને નબીકે સાથ ચલી ઔર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે તરીકેમેં કયા તાકત હૈં?

આપ (સ.અ.વ.) કબર મુબારકકે અંદર તશરીફ રખતે હૈં. દૌરે ફારૂકી હૈં. હઝરત સઅદ બિન અબી વક્કાસ (રદિ.) કે સાથ હઝારોંકા મજમા હૈં, સામને દરિયા દજલા હૈં ઔર દરિયા દજલાકે ઉસ પાર કિસરાએ ફારિસ લાખોંકે મજમાકે સાથ હૈં, ચૂંકે વો લોગ અલ્લાહકી મદદ દેખ ચુકે થે તો ઉનકે ઝહનમેં યે બાત થી કે ઈન લોગોંસે છોડછાડ નહીં કરની ચાહિયે. ઈન લોગોંસે છોડછાડ કરેંગે તો યે અલ્લાહકો પુકારેંગે ઔર જબ અલ્લાહકી મદદ ઈન લોગોંકે સાથ આએગી તો ઉસકા મુકાબલા કોઈ નહીં કર સકતા. ફિર ઈન લોગોંને સોચાકે દરિયાએ દજલા બીચમેં હૈં લિહાઝા કશિયાં ઔર પુલ તોડ દિયે જાએ તાકે યે લોગ ઈસ પાર આ હી ન સકેં.

अब ये लोग क्या करें? उन लोगों ने सोचा કે सारी मजदूर  
 मज्दूरों की कुदस्त के मुकाम पर मेरे जैसे हैं "मज्दूरों की कुदस्त के  
 मुकाम पर हमें दंड और कतरा बराबर है." अगर मज्दूर मारने  
 पर आये तो कतरासे मार सकता है. और अगर न मारने पर  
 आये तो दंड भी नहीं मार सकता. हमारे और तुमहारे नज़दीक  
 दंड और कतरा बराबर नहीं हैं और सलाह (रिट.) के जलन  
 या के दंड और कतरा बराबर हैं. उनकी कोई हिसियत नहीं है.  
 करनेवाली ज़ात मज्दूरों की है. ये केहकर घोड़े धरियाये दंड में  
 अब दिये गये.

तारीफ विभनेवाले इस किस्सा के तारीफ से भिटा नहीं  
 सकते. इस विषय के जिन पर ये किस्सा हुआ वो हज़ारों की ता'दाद में  
 वे और जिनहोंने अपनी आर्म्स से देखा है वो लाखों की ता'दाद में  
 वे. कितनी तहरीफ कर गयी वेकिन तारीफ विभनेवाले इस  
 किस्सा के बर्दव नहीं सके.

हज़ारत मूसा (अलै.) मज्दूरों के नहीं हैं. समंदर के अंदर  
 बारह रास्ते बने और उसके अंदर उनकी उम्मत अपने नहीं के  
 साथ गयी. तो बनी इसराईल के साथ था. उम्मत गयी,  
 नहीं के साथ गयी, रास्ता बना. उस रास्ते में गये. और यहां  
 क्या लाव है?

सिर्फ उम्मत गयी. नहीं के बगैर गये और पानी के उपर  
 गये और उम्मत के घोड़े भी गये. ये है ताकत रसूल करीम  
 (स.अ.व.) के कमकी. इस विषय हम यतीम नहीं, हम भिस्कीन  
 नहीं, हमारे पास रसूलुल्लाह (स.अ.व.) के लाया हुआ पाक  
 तरीका है.

### કુસૂરવાર હમ હૈં

આજ સારી મુસીબત ઔર બલા ઈસ લિયે હૈ કે ઈસ પાક તરીકાકી નાકદરી હો રહી હૈ. મસલન ચૌરાહેકા સિપાહી હૈ જો હાથ દેતા ઔર ટ્રાફિક કંટ્રોલ કરતા હૈ. જબ ચૌરાહેકા સિપાહી હટ જાતા હૈ તો ગાડિયાં એક દૂસરેસે ટકરા જાતી હૈં. ઠીક ઈસી ટ્રાફિક પોલીસકી તરહ આજ પૂરી દુનિયાકે અંદર જિતને “ટક્કર” હો રહે હૈં, ઉસકે કુસૂરવાર હમ ઔર આપ હૈં. ઈસ લિયે કે યે ઉમ્મત ચૌરાહેકે સિપાહીકી તરહ હૈ. યે તો હર જગહ લોગોંકો કંટ્રોલ કરતી થી ઔર ઉનકો રાસ્તે પર લાતી થી.

### હઝરત ખાલિદ (રદિ.) કા બેમિસાલ યકીન

હઝરત ખાલિદ (રદિ.) મૈદાને જિહાદમેં હૈં. સામને જો અલ્લાહકે દુશ્મન થે ઉનકે પાસ ઝહરકી શીશી થી. હઝરત ખાલિદ (રદિ.) ને પૂછા કે ઈસે ક્યું લિયે હો? વો બોલે કે અગર હમ હારેંગે તો યે ઝહર ખાકર મર જાએંગે તુમહારે કાબૂમેં નહીં આએંગે. ઔર કહા કે યે એસા ઝહર હૈ કે અગર કોઈ એક કતરા ભી પી લે તો વો મર જાએગા.

હઝરત ખાલિદ (રદિ.) ને કહા કે ઝહર મુઝે દો. ઝહર લિયા ઔર યું કહા :

“બિસ્મિલ્લાહિલ્લહી લા યહુરુ મઅ ઈસ્મિહી સૈઉન્ ફીલ અર્ઝિ વલા ફીસ્માઈ વહુવસ્સમીઉલ અલીમ.”

(શુરૂ કરતા હું ઉસ અલ્લાહકે નામસે કે નહીં નુકસાન પહોંચા

સકતી હૈ ઉસકે નામકે સાથ કોઈ ચીઝ ઝમીનમેં ઔર ન આસમાનકે અંદર ઔર વો હર એકકી બાતકો સુનનેવાલા ઔર હર એક ચીઝકો જાનનેવાલા હૈ.

યે દુઆ પછી ઔર પી લી. મરે નહીં, વો સારે હૈરતમેં પડ ગયે. અરે યે ક્યા હુવા? હઝરત ખાલિદ (રદિ.) કે દિલો દિમાગમેં બૈઠા હુવા થા કે મૌત વ હયાત અલ્લાહકે હાથમેં હૈ. ઝહરસે કુછ નહીં હોતા.

લેકિન દોસ્તો! મેરી ઈસ બાતકો સુનકર તુમ ઝહરન ન પીને લગના. ઈસ લિયે કે હમકો અલ્લાહને મુકલ્લફ બનાયા હૈ ઝાહિરી અસ્બાબકા. ઔર અલ્લાહ પાકને હમેં ઝાહિરી અસ્બાબમેં લગનેકા હુકમ ભી દિયા હૈ ઔર દેખો! યે જિતને વાંકિઆત ખુદાકી ગૈબી મદદકે હૈં ઉનકે બારેમેં હમેશા યાદ રખ્ખો કે ખુદાકી ગૈબી મદદ ઈન્સાનકે કાબૂમેં નહીં હોતી. ગૈબી મદદ અલ્લાહકે કાબૂમેં હૈ.

જબ અલ્લાહ પાક ગૈબી મદદ કરને પર આતે હૈં તો વો હૈરતઅંગેઝ કામ કરા દેતે હૈં જિસ તરહ હઝરત ખાલિદ બિન વલીદ (રદિ.) સે કરા દિયા કે ઉનહોંને ઝહર પી લિયા ઔર મરે નહીં.

**રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કે  
કરીમાના અખ્લાક**

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) દસ હઝારકા મજમા લેકર મક્કામેં ફાતિહાના દાખિલ હો રહે હૈં. લેકિન શાહી જહો જલાલકે સાથ નહીં બલ્કે અખ્લાકે કરીમાનાકે

સાથ ઓર બારી તમાલાકી શુક ગુજારીકે સાથ આપ બેતુલાહકે અંદર તશરીફ લે ગયે. આપકે સીનેમે પૂરી ઈન્સાનિયતકા દર્દ યા. આપને વહાં પર જાકર દર્દભરી દુઆમે માંગીં કે અય મલ્લાહ ઈસ ઈન્સાનિયતકા તેરેસે તમલ્લુક હો જામે તાકે યે જહન્નમસે બચકર જન્નતમે ચલી જામે.

કુર્ફાર વ મુશરિફીન યે સમજ રહે યે કે અબ તો મુસલમાન એક્કીસ સાલકા સાથ બદલા લેમે. મક્કામે પૂનકી નદિયાં બહેગી. હમે લૂટ જામેગા. તલાહ વ બરબાદ કિયા જામેગા. પૂનરેગી હોગી ઓર અસ્મત દરી હોગી.

લેકિન હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે કિસી શખ્સકો જો ખુદા ઓર રસૂલ પર ઈમાન લાયા હે યે જાઈઝ નહીં કે વો મક્કામે પૂનરેગી કરે ઓર ઈન્સાન તો ઈન્સાન કિસી સર સબ્જ દરખ્તાકા ભી કાટના જાઈઝ નહીં. ઓર આપ (સ.અ.વ.) ને એલાન ફરમાયા : લા તખીબ અલૈકુમુલ યોમ ઈઝ્હબૂ ફમ-તુમુ તુલકાઉ.

તર્જુમા : આજ તુમ પર કોઈ મલામત નહીં, જાઓ તુમ સબ આઝાદ હો.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! જબ હમ અખ્લાક બરતોમે તો કુલુબે ઈન્સાની અલ્લાહકી તરફ પલ્તા ખાતે ચલે જામેમે.

અબૂ સુફ્યાન (રદિ.) કી બીવી, બેબાકી બેટી હિન્દા, કિસને હુઝૂર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે ચચા હઝરત હમઝા (રદિ.) કે નાક કાન કાટે, આંખે નિકાલી, સીના ચાક કરકે જિગર નિકાલા ઓર ઉસકો દાંતોસે ચખાયા યા. વો ભી ઈસ્લામ કબૂલ કરને ઓર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી બૈઅત કબૂલ કરનેકે લિયે આમે બબ્હી. કુછ લોગોને કહા કે કલ તક તો તુમ બહોત શોર મચાતી થી

આખિર યે ચોબીસ ઘંટેમેં તુમહેં ક્યા હો ગયા?

હિન્દાને કહા કે જબ દસ હજાર મુસલમાનોંકા મજમા મક્કાકે અંદર દાખિલ હુવા તો મૈંને અપને ઘરકા દરવાજા બંદ કર લિયા ઔર મેરા ખયાલ થા કે તેરહ સાલ મક્કાકે ઔર આઠ સાલ મદીના મુનવ્વરહકે, એક્કીસ સાલકા બદલા મુસલમાન હમસે લેંગે. ખૂબ કતલ કરેંગે, મક્કામેં ખૂનકી નદિયાં બેહ રહી હોંગી ઔર લાશેં ઉસકે અંદર તડપ રહી હોંગી. યે ઔરતોંકે સાથ બદકારિયાં કરેંગે. ઢોલ બજાએંગે, ચિરાગાં કરેંગે, યે મેરા ઝહન થા.

લેકિન રાતકા બડા હિસ્સા ગુઝર ગયા. કહીંસે રોનેકી આવાઝ નહીં આઈ. મૈંને ચુપકેસે ઘરકા દરવાજા ખોલા તો મૈંને દેખા કે પૂરે મક્કેકે અંદર અંધેરા હૈ તો મુઝે બહોત હૈરત હુઈ કે એક્કીસ સાલકે બાદ મુસલમાનોંકે હાથોં મક્કા ફતલ હુવા. લેકિન ન તો ચિરાગાં હૈ, ન ગાના બજાના હૈ. ન કિસીકો કતલ કર રહે હૈં, ન કિસીકી અસ્મત (આબરૂ) લૂટ રહે હૈં ઔર યે સારા મજમા ગયા કહાં?

મૈં ખાનએ કાબાકે પાસ પહોંચી તો દેખા કે સારેકે સારે ઈબાદતમેં લગે હુએ હૈં, કોઈ તવાફ કર રહા હૈ, કોઈ નમાઝ પઞહ રહા હૈ, કોઈ તિલાવત કર રહા હૈ.

હિન્દા કેહતી હૈ કે મેરી પૂરી ઝિંદગી મક્કેમેં ગુઝર ગઈ. લેકિન હરમકે અંદર ઈતની ઈબાદત હોતે હુએ મૈંને અપની ઝિંદગીમેં કભી નહીં દેખી જિતની આજકી રાત ઈબાદત હુઈ ઔર સારે ધારોં માર મારકર રો રહે થે. મૈં તો યે સમઝી થી કે આજ યે બૈતુલ્લાહ પર પહોંચે હૈં તો જો હમને ઉનકો એક્કીસ સાલ સતાયા હૈ યે ખૂબ બદ દુઆએ દેંગે, લેકિન યે લોગ કેહ રહે થે કે યા



અલ્લાહ! યાહે ઉન લોગોંને હમેં કિતના હી સતાયા હો લેકિન અય અલ્લાહ! તૂ ઉન લોગોંકો હિદાયત દે તાકે જહન્નમકે અઝાબસે યે લોગ બચે. અય અલ્લાહ! તૂ ઉન મક્કેવાલોં પર કરમ કર. રો રોકર યે દુઆઓં કર રહે થે.

હિન્દા કેહતી હૈ કે મેરા દિલ ભર ગયા ઔર મુઝે યકીન હો ગયા કે યે લોગ સિવાએ હમારી ભલાઈકે ઔર કુછ નહીં ચાહતે. ફિર રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં ગઈ ઔર ઈસ્લામ કબૂલ કિયા ઔર કહા કે આજસે પેહલે આપકે ખૈમા, આપ (સ.અ.વ.) કે નામ ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે કામસે બદતર મેરે નઝદીક કોઈ ખૈમા, કોઈ નામ ઔર કોઈ કામ ન થા. લેકિન અબ આપકે ખૈમા, આપકે નામ ઔર આપકે કામસે બળ્હકર ઔર કોઈ ચીઝ મહેબૂબ નહીં હૈ.

તો મેરે મોહતરમ દોસ્તો! જબ હમ અપ્લાક બરતેંગે તો કુલૂબે ઈન્સાની અલ્લાહકી તરફ પલ્ટા ખાતે ચલે જાએંગે.

### કહીં અલ્લાહ ગદ્દોં પર મિલતા હૈ?

અલ્લાહ પાક રહમાન વ રહીમ હૈં તો કહ્દાર વ જબ્બાર ભી હૈં. અગર કોઈ બાત અલ્લાહકો નાપસંદ આઈ ઔર અલ્લાહ પાકને ધુત્કાર દિયા તો બડી પરેશાની હોગી.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અદહમ (રહ.) બાદશાહે વક્ત થે. બહોત હી ઐશો આરામમેં રેહતે થે. અલ્લાહ પાક જબ કિસીકો હિદાયત દેને પર આતે હૈં તો ગૈબી તરીકેસે મદદ કરતે હૈં. છતકે ઉપર ખટખટકી આવાઝ આઈ. ઉનહોંને કહા કે કૌન હૈ? આવાઝ આઈ કે મેં આયા હૂં! ઉનહોંને કહા ક્યા બાત હૈ?

ઉસને કહા કે ઊંટ ગુમ હો ગયા હૈ મૈં છત પર તલાશ કર રહા હૂં. ઉનહોંને કહા કે ઊંટ કહીં છત પર મિલતા હૈ? ઉસ પર આવાઝ આઈ કે કહીં અલ્લાહ ગહોં પર મિલતા હૈ? અગર અલ્લાહકી તલાશ હૈ તો નિકલ જાઓ ઔર અલ્લાહકે દીનકા કામ કરો. હઝરત ઈબ્રાહીમ અદહમ (રહ.) બેચૈન હો ગયે ઔર અલ્લાહકે દીનકે કામમેં નિકલ ગયે.

તો સુન લો! સીધી સીધી બાત કે અલ્લાહ ગહોં પર નહીં મિલતા. ઐશ વ આરામ ઘરકા છોડનેમેં તકલીફ ઝરૂર હૈ મગર જહન્નમકી તકલીફસે, હશ્રકી તકલીફસે, પુલસિરાતકી તકલીફસે, કબરકી તકલીફસે ઉસે ઝરા ભી નિસ્ખત નહીં.

લેકિન દોસ્તો! યે બાત ભી ઝહનમેં રહે કે અલ્લાહ તક પહોંચનેકે લિયે ફકીરીકી ગુદડી ઓળહના ઝરૂરી નહીં. વાકિઆત હર તરહકે મિલતે હૈં. ઔરંગઝેબ આલમગીર (રહ.) કો હુકૂમતકે નકશમેં રેહતે હુએ અલ્લાહસે તઅલ્લુક મિલા.

### હઝરત અહમદ યુન્દૂ (રહ.) કા વાકિઆ

ઈસી તરહ અહમદઆબાદમેં હઝરત અહમદ યુન્દૂ (રહ.) થે. બડે બુઝુર્ગોમેં થે. હજકો ગયે તો બડે બડે ઉલમાને રાસ્તેમેં ફાઈદા હાસિલ કિયા. અહમદઆબાદ ગયે તો ઉનકે દિમાગમેં એક બાત પડી. ગૌરો ફિક હુવા કે મેરે બાદ યે સિલસિલા કિસકે ઝરીએ કાઈમ રહેગા. જૈસે ઝિમ્મેદાર લોગ જબ મરતે હૈં તો અપને કામકો બડેકો સોંપ દેતે હૈં.

રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) જબ ઈસ દુનિયાસે જાને લગે તો

બતા દિયા કે મેરા યે કામ મેરી ઉમ્મતકે લિયે હૈ. તો ઉનહોંને કહા કે મેરી નમાઝે જનાઝા શખ્સ પળહાએગા જિસને બગૈર વુઝૂ આસમાન ન દેખા હો ઔર ફિર મેરે બાદ વો રૂહાનિયતકા કામ ભી વોહી કરેગા. આપકા ઈન્તિકાલ હો ગયા તો વસિયતકે મુતાબિક એલાન હુવા. એલાન સુનકર અહમદઆબાદકી હુકૂમત ચલાનેવાલે અહમદશાહ નિકલ આએ ઔર કહા કે આજ મેરે શેખને મુઝે બેનિકાબ કર દિયા, મેરે રાઝકો ફાશ કર દિયા ઔર ખૂદ જનાઝેકી નમાઝ પળહાઈ.

યેહી વો થે જિનહોંને બગૈર વુઝૂ આસમાનકો નહીં દેખા થા. કારોબાર હુકૂમત ભી ચલાતે રહે ઔર ફિર લોગોંકે રૂહાની તરબિયતકા સિલસિલા ભી શુરૂ કર દિયા.

### માહોલસાઝીકા નબવી તરીકા

યાનેદાર (પોલીસ) કી તરહ ઘરમેં જાના કે સારી ઔરતેં ડર રહી હોં, બચ્ચે ડર રહે હોં, સહમ રહે હોં, યે હમારા તરીકા નહીં હોના ચાહિયે. રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) તો વેહશતકા માહોલ બનાનેકી તાલીમ નહીં દેતે.

એક ગઝવહકે મૌકા પર હઝરત રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) સે હઝરત આઈશા (રદિ.) ને કહા કે ચલિયે મેં ઔર આપ દૌડ લગાએ ઔર દેખેં કૌન આગે આતા હૈ? રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) પીછે રેહ ગયે ઔર હઝરત આઈશા (રદિ.) આગે હો ગઈ. (દેખો! એક બીવીકો કિસ અંદાઝસે માનૂસ કિયા જાતા હૈ? યે હમ લોગોંકે લિયે રેહબરી હૈ, એક દમસે દારોગાકી તરહ જાના બિલકુલ ઠીક

નહીં. ઔલાદકો તુમ માનૂસ કરો, ઔલાદ બિલકુલ બિગડી હુઈ હો, નમાઝ ન પઞ્હતી હો, બીવી બિલકુલ બેપરદા હો, બેદીન હો, લેકિન ઉસકો માનૂસ કરોગે તો તુમ જીતોગે.

માનૂસ કરનેકે બાવજૂદ દઅવતકા કામ કરનેકે બાવજૂદ, બહોતસી બાતેં તુમહારી મરજીકે બિલાફ હોંગી ઉસે બરદાશ્ત કરો. ઈસ લિયે કે ઔરત ટેબ્હી પસ્લીસે પૈદા હુઈ હૈ. અગર ટેબ્હી રખતે હુએ કામ લોગે તો લે સકોગે. ઔર ટેબ્હીકો બિલકુલ સીધા કરના ચાહોગે તો ટૂટ જાએગી. રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) સે હઝરત આઈશા (રદિ.) બઞ્હ ગઈ. ફિર દૂસરે સફરમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા ઝરા દૌરેં. અબ હઝરત આઈશા (રદિ.) કા બદન ઝરા ભારી હો ચુકા થા. દૌડી, લેકિન પીછે રેહ ગઈ ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) આગે નિકલ ગયે. અબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈ : દેખો! વહાં તુમ આગે હો ગઈ ઔર યહાં પર મેં આગે હો ગયા. હાય! તુમમેંસે એક ભી બીવીકે સાથ દૌડનેવાલા નહીં. યે સુન્નત તો કિસીને નહીં અદા કી.

યે ભી નહીં કે બીવીકી હર બાતમેં “હાં મેં હાં” મિલાઓ. અગર વો બાત ઢંગકી કર રહી હૈ તો બાત માનો. ઔર અગર બાત ઠીક નહીં હૈ તો ઉસકા ઝહન બનાઓ. હઝરત ઉમર (રદિ.) કા મફૂલા હૈ જો હમને ઉલમાસે સુના હૈ, મેંને ઉસે મૌલાના યૂસુફ સાહબ (રહ.) સે સુના હૈ :

**શાવિરુહુન્ન વ ખાલિફુહુન્ન.”**

તર્જુમા : ઔરતેં આમ તૌરસે ઉલ્ટી બાત કરેંગી તો મસ્વરે કરો, લેકિન જો રાય વો દેં ઉસકા ઉલ્ટા કરો.”

બાત અકસર ઔરતેં ઉલ્ટી કરતી હૈ. જબ ઉલ્ટીકો ઉલ્ટી

કરોગે. તો સીધી હો જાએગી. નફી ઔર નફી ઈસ્બાતકા ફઈદા દેતા હૈ. પસ “શાવિરુહુન્ન વ ખાલિફુહુન્ન” મશવરા કરો, ફિર ઉઘ્ટા કર દો, સીધા હો જાએગા. લેકિન યે કાઈદા અગર હઝરત ઉમર (રદિ.) કા સાબિત હો જાએ તો કાઈદા કુલ્લિયા નહીં હોગા. યે કાઈદા અકસરિયા હૈ. લેકિન અગર કોઈ બીવી તુમસે યે કહે કે તુમ ચાર મહીનેકે લિયે જમાઅતમે ચલે જાઓ, ઉસકા ઈસ્બાત કરના, ઉસકા માન લેના.

### જિહાદ, બગૈર દઅવતકે નહીં

એક બાર જોઈનમે જમાઅત ગઈ. અરબ નૌજવાન જમા હો ગયે ઔર કહા કે યહૂદિયોસે કિતાલ બાદમે કરેંગે. પેહલે તબ્લીગ કરનેવાલોસે જિહાદ કરના ચાહિયે. ક્યૂંકે ઈન તબ્લીગ કરનેવાલોને જિહાદકા જઝબા મુસલમાનોકે અંદર સર્દ (ઠંડા) કર દિયા હૈ. જબકે સારી કૌમોમે જિહાદકા જઝબા ભરા પડા હૈ.

મઆમલા સામને આયા. અમીર સૂઝબૂઝ રખનેવાલા થા. વો ખડા હો ગયા ઔર ઉન નૌજવાનોસે યૂં કહાકે સારે નૌજવાનોકો તુમ જમા કરો ઔર પાંચ મિનટકી બાત તુમ સુન લો. અગર સમઝમે ન આએ તો કતલ કર દેના, સબ જમા હો ગયે.

ઉસને ખડે હોકર એક બાત કહી કે જિહાદ બગૈર દઅવતકે એસા હૈ જૈસે નમાઝ બગૈર વુઝૂકે, દઅવત હૈ નહીં ઔર જિહાદ કર રહે હૈ. નમાઝ બગૈર વુઝૂકે હોતી નહીં ઔર જિહાદ ભી બગૈર દઅવતકે કરોગે તો અલ્લાહ પાક ઉસે કબૂલ નહીં કરેગા. વો સબકે સબ સન્નાટેમે આ ગયે.

ફિર કુછ નૌજવાન ખડે હો ગયે ઔર ઉનહોને કહા કે પેહલે

યહૂદિયોંકો દઅવત દેંગે તાકે અલ્લાહકી મદદ આમે. નૌજવાનોંકો જોશ બહોત હોતા હૈ ઉનકો તો હોશકી લગામ લગાની પડતી હૈ ઔર બડી ઉમરવાલોંમે ઝરા જોશકા પક્કા લગાના પડતા હૈ. દોનોં હી કામ કરને પડતે હૈ.

અબ અગર તુમહારે અંદર ઈતના હોશ હો ગયા કે જિંદગીમેં ચાર મહીને દેનેકી સિકમત સમઝ ગયે લેકિન અભી તૈયાર નહીં હો તો ઈસ કામકે લિયે તુમકો જોશકા પક્કા લગાના પડેગા. ઔર અગર જોશ ઈતના આ ગયા કે બીવીકો ડાલ દૂંગા બેવા ખાનેમેં ઔર બચ્ચોંકો ડાલ દૂંગા ચતીમ ખાનેમેં ઔર ઘર બેચ દૂંગા ઔર પૂરી જિંદગી અલ્લાહકે રાસ્તેમેં નિકલ જાઉંગા તો ઉસકે ઉપર ઝરા હોશકી લગામ દેંગે. દોનોં કામ યહાં હોતે હૈ. અબ અગર યે નહીં માલૂમ કે ફલાંકે અંદર હોશ જિયાદા હૈ યા જોશ તો વહાં મશ્વરાકી ઝરૂરત હૈ.

લેકિન જિસને પૂરી જિંદગીમેં ચાર મહીને દિયે તો ઉસકે સામને ઈતની જોશીલી બાત કરની ચાહિયે કે વો આજ હી ચાર મહીને દે દે. અગર તુમ કહો કે તરતીબ કામોંકી બનાકર ફિર દૂંગા, ઐસા નહીં હૈ. જો “ઘર” ગયા વો “ઘિર” ગયા. જિસને કહ્યા “ફિર” વો હો ગયા “ફુર”. વો હમારે કાબૂમેં નહીં આતા. યહાં પર ખડે હોકર જો ચાર મહીને લિખાએગા તો સબ કહેંગે “હાં!” ઔર જબ ઘર જાઓગે ઔર વહાં ઈરાદા કરોગે તો સબ કહેંગે ના! જબ હાં કી ફિઝામેં હાં ન કેહ સકો તો ના કી ફિઝામેં હાં કેસે કેહ સકોગે. ઈસ લિયે શયતાનકે ચક્કરમેં ન આના ઔર આજ હી ચાર મહીનેકે લિયે ખડે હો જાઓ.

બહર કેફ! મેં અઝા કર રહ્યા યા અરબોંકી બાત. અમીરને

ફિર પાંચ મિનટ બેઠકર બાત મુન લેનેકી દરખવાસ્ત કી ઔર કહા કે યહૂદિયોંકો જિસ ઈસ્લામકી દઅવત દોગે વો કૌનસા ઈસ્લામ હૈ?

વો ઈસ્લામ જો કિતાબોંમે લિખ્ખા હૈ ઔર રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) કે ઝમાનેમે થા યા વો ઈસ્લામ જો આજ મુસલમાનોંકે અંદર હૈ.

અગર મુસલમાનોંકે અંદર જો ઈસ્લામ હૈ ઈસ ઈસ્લામકી દઅવત દોગે તો કહોંગે કે યે ઈસ્લામ તો હમારે અંદર ભી હૈ. આજ ચોરી, ડકેતી, લૂટ, ખસોટ, ધોકા, ગબન, ખયાનત, મુસલમાન મુસલમાન હોકર કરતે હૈ તો હમ યહૂદી હોકર કરતે હૈ. અગર ઈસ્લામ યે હૈ જો આજકે મુસલમાનોંમે હૈ તો મુસલમાન હોકર તુમહારા યે ઈસ્લામ હૈ ઔર હમારા યે ઈસ્લામ યહૂદી બનકર હૈ. પસ વો લોગ ઈસ ઝમાનેકે ઈસ્લામકો તો કબૂલ કરોંગે નહીં. ઔર અગર તુમ કહો કે વો ઈસ્લામ જો કિતાબોંમે લિખ્ખા હૈ જો અસ્વાફમે સહાબા (રદિ.) મેં થા, તાબેઈન (રહ.) મેં થા, ઉસ ઈસ્લામ પર આ જાઓ. વો સાફ સાફ કેહ દોંગે કે વો ઈસ્લામ તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે ઝમાનેમે ચલનેકે કાબિલ થા. રોકેટકે ઝમાનેમે ચલનેકે કાબિલ નહીં. અગર રોકેટકે ઝમાનેમે ચલનેકે કાબિલ હોતા તો સબસે પેહલે મુસલમાન ઉસ પર ચલતા. વો લોગ તો તુમસે યેહી કહોંગે. ઈસ લિયે ઝરૂરત ઈસ બાતકી હૈ કે પેહલે હમારે અંદર ઈસ્લામી ઝિંદગી આ જાએ ઔર મુસલમાનોંકો ઈસ્લામી તરીકે પર લાનેકે લિયે સીખનેકી ઝરૂરત હૈ. ઉસકે લિયે મુસલમાનોંકો સબર સીખના પડેગા. બરદાશત સીખના પડેગી. કડવી કડવી સુનની સીખના પડેગી.

## સીખે બગૈર કામિયાબી નહીં

એક ઈલાકાકે અંદર જમાઅતને કામ કિયા. નમાઝી બહોત બળ્હ ગયે તો વહાં એક સાહબસે અર્ઝ કિયા કે આપ ભી ચલિયે જમાઅતમેં. ઉનહોંને કહા કે જમાઅતકા કામ તો દેખ લિયા હૈ. અબ હમ ખૂદ હી કર લેંગે. ચુનાંચે ઉનહોંને દિનમેં પાંચ મરતબા ગશત કરના શુરૂ કર દિયા. સુબહકે વક્ત જો સોએ રેહતે થે ઉનકી ચારપાઈયોંકો મસ્જિદમેં લાકર રખ દિયા ઔર ઉનસે નમાઝ પળ્હનેકે લિયે કહા તો પેહલે દિન તો ઉનહોંને બરદાશત કર લિયા. દૂસરે દિન વો ડે લેકર સોએ. જબ સુબહકા વક્ત હુવા ઔર ઉનકે સાથી ગશતકે લિયે આએ તો ઉનકી ખૂબ પિટાઈ કી. તો સીખે બગૈર મુસલમાનોંકે અંદર દઅવત દેને જાઓગે તો કામિયાબ નહીં હોગે.

## ચાર મહીનેકે અંદર ક્યા સીખા?

જોઈનકી જમાઅતવાલોંને અરબોંસે કહા કે ચાર મહીનેકે લિયે હમારે મુલ્કમેં આ જાઓ. ચુનાંચે ઉનકી ચાર મહીનેકી જમાઅત બન ગઈ ફિર મેં ઉન લોગોંકો લેકર બૈઠા, મેંને કહા કે હાથમેં ચૂડિયાં પહેન લી હૈં ક્યા? જિહાદકા વો જઝબા બિલકુલ ખતમ ક્યૂં હો ગયા? ઢીલા ક્યૂં પડ ગયા? ઉનહોંને કહા કે મૌલવી સાહબ! આપ તા'ને ક્યૂં માર રહે હૈં? મેંને કહા કે તુમ જાઓગે અપને મુલ્ક ઔર વહાં લોગ યે પૂછેંગે. તો મેં ઉનકા બનકર આપસે પૂછ રહા હૂં. વો લોગ તુમસે પૂછેંગે કે ચાર મહીનેકે અંદર તુમને ક્યા સીખા?

તો મેં તુમકો ખૂદ બતાઉં કે તુમને ચાર મહીનેમેં કિતના



સીખા હૈ? તુમને ચાર મહીનેમેં જિંદગીકે હર શોઅબેકો નબવી તરીકા પર ચલાના સીખા હૈ તાકે મદદે ઈલાહી આ જાએ.

કારોબારી લાઈન, ઘરેલૂ લાઈન, સિયાસી લાઈન, યહાં તકકે ફૌજમેં અગર તુમ હો, વો ભી નબવી તરીકે પર આ જાએ.

જબ આપ નબવી તરીકે પર આ જાએંગે ઔર નબવી તરીકા જિંદગીમેં હોગા તો અલ્લાહકી મદદેં આએંગી. અબ ઉનકી સમજમેં આ ગયા કે દીનકો હર જગહ લાના હૈ. ઔર જબ અલ્લાહકી મદદ આએંગી તો પેહલા કામ યે હોગા કે લોગોંકે ઝહન દીનકી તરફ આએંગે ઔર પૂરે આલમકે અંદર દીનકી ફિજા બનેંગી. ફિર જબ દીનકી ફિજા પૂરે આલમમેં બનની શુરૂ હોગી તો ઉસકે અસરાત દૂસરોં પર પડને શુરૂ હોંગે, ઔર જબ દૂસરોં પર પડેંગે તો અલ્લાહકી જાતસે ઉમ્મીદ હૈ કે ચાહે ગોરા હો યા કાલા, હર એકકા તઅલ્લુક અલ્લાહસે હો જાએગા.

ખતમ શુદ્ધ

